

N2

การศึกษา (Education)

การจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของ พี.ไอ.เอ็ม PIM WORK-BASED EDUCATION WAY

เลิศชัย สุธรรมานนท์^{1*}, มัลลิกา บุญญาศรีรัตน์²
Leartchai Sutummanon^{1*}, Mullika Boonyasrirat²

^{1,2}คณะวิทยาการจัดการ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

^{1,2}Faculty of Management Sciences, Panyapiwat Institute of Management

*Corresponding author, E-mail: lertchaisut@pim.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระบบที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM WBE Way) และ 2) เพื่อเปรียบเทียบค่าความสำคัญของทั้ง 8 ระบบ (PIM WBE Way) กับสถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

การวิจัยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารระดับคณะวิชาและระดับสำนักของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ โดยแบ่งวิธีการวิจัยเป็นสองส่วนคือ ส่วนแรกเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ผู้บริหารระดับคณบดีและผู้อำนวยการสำนัก จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทำ Content Analysis เพื่อศึกษาระบบที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM WBE Way) ส่วนที่สอง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเปรียบเทียบค่าความสำคัญของทั้ง 8 ระบบ (PIM WBE Way) กับสถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จากคณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี และผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการสำนัก ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักจำนวน 65 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและการหาความสัมพันธ์ (Correlation)

จากผลการศึกษา พบว่า 1) มีระบบที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของ พี.ไอ.เอ็ม 8 ระบบ ได้แก่ 1.การให้ความรู้บุคลากรเกี่ยวกับ Work-based Education 2.ผู้นำในระดับสูงต้องแสดงออกถึงความเชื่อมั่นต่อระบบ WBE และพร้อมจะผลักดันให้เกิดผลทางปฏิบัติ 3.การบริหารจัดการในระดับกลยุทธ์ 4.การสร้างเชื่อมั่นศรัทธาจากบุคลากรทุกคนต่อระบบ WBE 5.การออกแบบหลักสูตรให้ถูกต้องตามระเบียบและสอดคล้องกับ WBE 6.การจัดโครงสร้างองค์กร กล่าวคือมีหน่วยงานรองรับการทำงานแบบ WBE 7.กระบวนการทำงานหรือรูปแบบการจัดทีมงานที่สอดคล้องกับ WBE และ 8.ความสำเร็จที่ค่อย ๆ ปรากฏให้เห็นต้องนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายใน และ 2) เมื่อเปรียบเทียบความสำเร็จของทั้ง 8 ระบบ กับสถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ได้ผลดังนี้

1. ความสำคัญของแต่ละระบบที่มีต่อการพัฒนาระบบ WBE ในระดับสูง กล่าวคือ 88.67 – 93.33% และมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 91.50%

2. สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ดำเนินการใน 8 ระบบ ได้ในระดับที่ค่อนข้างสูงเช่นกัน กล่าวคือ 72.83 – 80.67% และมีค่าเฉลี่ยที่ 76.50% อย่างไรก็ตามยังมีช่องว่าง (GAP) ที่ต้องพัฒนา

3. พบว่ามีช่องว่างหรือ GAP ที่จะต้องพัฒนาตั้งแต่ 13.16 – 16.16% โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 15% ซึ่งนับว่าเป็น GAP ที่สูงพอสมควร

เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบตาม ข้อ 1 – 7 กับ ข้อ 8 ซึ่งเป็นภาพสะท้อนของผลลัพธ์การทำ WBE (ที่นำกลับมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง) มีความสัมพันธ์ในระดับ 0.987 ซึ่งค่อนข้างสูงมาก

คำสำคัญ: การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ การเรียนรู้จากการลงมือทำ

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) study the systems that cause success in Work-based Education: WBE, applied at Panyapiwat Institute of Management (PIM WBE Way) , 2) study to compare the importance of all 8 systems (PIM WBE Way) with the current status.

The Research population were included the first group of 10 Deans of Faculties, together with the Office Directors of Panyapiwat Institute of Management, using an in-depth interview for qualitative results and another group of 65 Deans of Faculties, together with the Office Directors of Panyapiwat Institute of Management, using descriptive statistics and correlation for quantitative results, based on the study of WBE's teaching and learning management of Panyapiwat Institute of Management, including the keys success of the systems and the possibility of improvement of WBE's teaching and learning management.

The research sample were include the faculty and office administrators of Panyapiwat Institute of Management. The research method is divided into two parts: The first part is qualitative research, using an in-depth interview of 10 Deans of faculties (Focus Group) using by simple random sampling to study the systems that cause success in Work-based Education: WBE, applied at Panyapiwat Institute of Management (PIM WBE Way). The second part was quantitative research using questionnaires to compare the importance of all 8 systems (PIM WBE Way) with the current status from 65 of the Dean, Deputy Dean, Assistant Dean, Director, Deputy Director and Assistant Director by using descriptive statistics and correlation.

The findings of results indicated that there are 1) Found that 8 significant systems that lead to the success of learning and teaching management based on WBE. They are: 1. to educate all the lectures and staffs of PIM on the basis of Work-based Education, 2. all the chief or senior executive officers have to show the confidence and reliability of WBE, and be ready to support and push WBE to be practically used in PIM, 3. strategic levels of management and administration, 4. to create a reliability of WBE among all the lecturers and staffs of PIM, 5. to design effective curriculum based on WBE, 6. to set up the support department working on WBE, 7. WBE's team working, and 8. to exchange and share the keys of success of WBE's teaching and learning management systems. 2) to compare the success of all 8 systems with the current status. The results are as follows:

1. The significant of each system towards the WBE's improvement was high scores of 88.67 – 93.33% and the high mean scores of 91.50%

2. The 8 significant systems success of learning and teaching management based on WBE was also high score of 72.83 – 80.67% and the high mean scores of 76.50%, with GAP anyway.

3. It was found that GAP for the development was between 13.16-16.16% with the mean scores of 15%

Regarding to the correlation of the 1st – 7th systems to the 8th system, it can be reflected that WBE correlation was high scores of 0.987

Keywords: Work Based Education (WBE), Panyapiwat Institute of Management, learning by doing.

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมากนั้น องค์การธุรกิจจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน (Disruption) อย่างรวดเร็วและรุนแรง บางแห่งปรับตัวได้ก็คงอยู่รอด บางแห่งปรับตัวไม่ทันก็ล้มหายไปจากส่วนแบ่งการตลาด สถาบันการศึกษาก็เช่นเดียวกัน รูปแบบการให้ความรู้แบบเดิม ได้มีคู่แข่งที่ไม่ใช่สถาบันการศึกษาด้วยซ้ำเข้ามาแทนที่ เช่น Google, Wikipedia, Free Course Ware ต่าง ๆ เป็นต้น อีกประการหนึ่งคือ คุณภาพของบัณฑิตที่จบไปนั้นพร้อมทำงานได้ทันทีหรือไม่ ยังคงเป็นคำถามที่ต้องการคำตอบของผู้บริหารการศึกษาทั่วโลก ดังจะเห็นได้จากข้อมูลการคาดการณ์ความต้องการแรงงานในประเทศ ปี 2560-2564 มีแนวโน้มความต้องการลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปัจจัยด้านความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี จึงมีการนำเทคโนโลยีด้านต่างๆ เข้ามาทดแทนแรงงานจากคน ตลอดจนการ

เปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ จึงทำให้สถาบันการศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องปรับตัว ปรับเปลี่ยนการส่งมอบคุณค่าด้านการศึกษาในรูปแบบใหม่ ๆ ให้ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน และองค์กรธุรกิจมากยิ่งขึ้น

การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง หรือในบริบทสากลอาจใช้ชื่อว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การเรียนกับการทำงาน หรือ Work Integrated Learning (WIL) หมายถึง การเรียนรู้ที่บูรณาการภาคทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติงานในสถานที่และสถานการณ์ที่เป็นจริง สำหรับในประเทศไทยนั้น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) มีนโยบายสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาไทยมีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับภาคธุรกิจเพื่อจัดการศึกษาแบบบูรณาการภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ (Work Integrated Learning) หรือ Cooperative and Work Integrated Education (CWIE) อย่างไรก็ตาม การศึกษาแบบ WIL หรือ CWIE ยังมีผลลัพธ์ที่สะท้อนของผู้ประกอบการต่างๆ ในฐานะผู้ใช้นับว่า นักศึกษาควรได้รับการฝึกฝนการสะท้อนคิดเมื่อได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อให้ ผู้อื่นเข้าใจสิ่งที่ตนได้เรียนรู้และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตน และสถานศึกษาต้องประเมินความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา ก่อนเรียนในสภาพจริง นอกจากนี้ ยังพบว่าสถาบันการศึกษาเอง ก็ยังไม่ได้จัดสรรทรัพยากร กำลังคน และการให้ความสนใจกับการจัดการศึกษาในรูปแบบ WIL อย่าง (อลงกต ยะไวทย์ และคณะ, 2562)

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเรียกว่า Work-based Education (WBE) หรือการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในรูปแบบของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน (สำนักอธิการบดี สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์, 2564) ได้แก่ 1. การสอนโดยมืออาชีพ (Work - based Teaching: WBT) 2. การเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติงานจริง (Work - based Learning: WBL) 3. การศึกษางานวิจัยจากปัญหาวิจัยจริง (Work - based Researching: WBR) และ 4. มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างเครือข่าย (Networking University) โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการในกระบวนการดังกล่าว 8 ด้าน ได้แก่ 1.การให้ความรู้บุคลากรเกี่ยวกับ Work-based Education 2.ผู้นำในระดับสูงต้องแสดงออกถึงความเชื่อมั่นต่อระบบ WBE และพร้อมจะผลักดันให้เกิดผลทางปฏิบัติ 3.ต้องมีการบริหารจัดการในระดับกลยุทธ์ 4.ต้องสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาจากบุคลากรทุกคนต่อระบบ WBE 5.ออกแบบหลักสูตรให้ถูกตามระเบียบและสอดคล้องกับ WBE 6.ต้องจัดโครงสร้างองค์กร กล่าวคือมีหน่วยงานรองรับการทำงานแบบ WBE 7.มีกระบวนการทำงานหรือรูปแบบการจัดทีมงานที่สอดคล้องกับ WBE และ 8.ความสำเร็จที่ค่อย ๆ ปรากฏให้เห็นต้องนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายใน

ทั้งนี้ รูปแบบของการพัฒนาการเรียนการสอนที่ ในแนวทางการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์นั้น เป็นการนำเสนอมุมมองใหม่ของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสังคมไทย ที่มีการพิสูจน์ผลลัพธ์ได้แล้ว จากอัตราการมีงานทำ 99% ของบัณฑิตที่จบไปแล้ว 10 รุ่น จำนวน 15,678 คน (สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์, 2563)

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนใดก็ตามจะกลายเป็นรูปแบบการสอนได้ก็ต่อเมื่อการจัดการเรียนการสอนนั้นได้ผ่านกระบวนการจัดอย่างเป็นระบบเสียก่อน ซึ่งทศนา แคมมณี (2552) ได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างระบบหรือรูปแบบการสอน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนา หรือการสร้างระบบ หรือรูปแบบการสอนให้ชัดเจน
2. ศึกษาหลักการ/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดองค์ประกอบและเห็นแนวทางในการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบได้รอบคอบขึ้น ซึ่งจะทำให้รูปแบบหรือระบบมีความมั่นคงขึ้น
3. การศึกษาสภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้ค้นพบองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้ระบบมีประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้จริง ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เป็นสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาในการจัดองค์ประกอบต่างๆ และจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งหลาย การนำข้อมูลจากความเป็นจริงมาใช้ในการสร้างรูปแบบจะช่วยขจัดหรือป้องกันปัญหาอันทำให้ระบบนั้นขาดประสิทธิภาพ
4. การกำหนดองค์ประกอบของระบบ ได้แก่ การพิจารณาว่ามีอะไรบ้างที่สามารถช่วยให้เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายบรรลุผลสำเร็จ
5. การจัดกลุ่มองค์ประกอบได้แก่ การพิจารณาว่ามีอะไรบ้างที่สามารถช่วยให้เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายบรรลุผลสำเร็จ
6. การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ขั้นนี้เป็นขั้นสุดท้ายที่ยุ่งยากและต้องใช้ความคิดรอบคอบ ผู้สร้างระบบต้องพิจารณาว่าองค์ประกอบใดเป็นเหตุเป็นผลขึ้นต่อกันในลักษณะใด สิ่งใดควรมาก่อน มาหลัง สิ่งใดสามารถดำเนินการคู่ขนานไปได้ ขั้นนี้อาจเป็นขั้นที่อาจใช้เวลาในการพิจารณามาก
- 7.. การจัดผังระบบ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ โดยแสดงให้เห็นถึงผังจำลองขององค์ประกอบต่างๆ

8. การทดลองใช้ระบบเพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีชื่อเรียกที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่เป็นการการบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (Work-based Learning) คือ รูปแบบการเรียนรู้แบบหนึ่งที่มีจุดมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้จากการทำงานจริง Lesley, Janice & Margaret (2010) โดยมหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีสถานที่ทำงาน เช่น อุตสาหกรรมและองค์กรธุรกิจต่าง ๆ เพื่อรับรองการเรียนรู้และส่งเสริมความเชี่ยวชาญที่พัฒนาขึ้นผ่านการฝึกฝนในสถานที่ทำงานและการพัฒนาวิชาชีพ นอกจากนี้ยังเพิ่มการรับรู้การเรียนรู้จากการทำงานด้วยทฤษฎีเสริมการศึกษาที่จัดทำโดยมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบนี้สามารถขับเคลื่อนความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของภาคธุรกิจที่เข้าร่วม ที่ต้องการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรและพนักงานที่มีอยู่ นอกจากนี้รูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงานมีเป้าหมายที่ใหญ่กว่านั้นคือนักศึกษาจะมีข้อได้เปรียบในเชิงแข่งขันในตลาดแรงงาน เนื่องจากได้ฝึกประสบการณ์จริง เข้าใจในอุตสาหกรรมชุมชน และเป็นบัณฑิตที่พร้อมทำงาน

แนวคิดเกี่ยวกับการวัดความสำเร็จ

เคปแลน และนอร์ตัน (Kaplan & Norton, 1992 อ้างใน นันทนา บุญเฮง, 2553) กล่าวว่า เมื่อเมื่อธุรกิจเข้าสู่ยุคเทคโนโลยี ธุรกิจจำเป็นต้องสร้างคุณค่าในอนาคต โดยผ่านการลงทุนด้านลูกค้า ผู้ร่วมค้า พนักงาน กระบวนการธุรกิจ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ดังนั้น การที่จะวัดผลสำเร็จขององค์กรนั้น นอกจากจะวัดผลสำเร็จด้านการเงินแล้ว ยังวัดผลสำเร็จด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ และด้านการเรียนรู้เติบโต หรือด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมประกอบกันด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้วัตถุประสงค์สองประการ คือ

1. เพื่อศึกษาระบบที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM WBE Way)
2. เพื่อเปรียบเทียบค่าความสำคัญของทั้ง 8 ระบบ (PIM WBE Way) กับสถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ขอบเขตการวิจัย

ทำการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบ WBE ของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ปัจจัยที่ต้องบริหารจัดการเพื่อผลสำเร็จดังกล่าวและโอกาสในการพัฒนาในอนาคต

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Work - based Education) ในบริบทสากล

การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในบริบทสากลรู้จักกันอย่างกว้างขวางในชื่อ Work Integrated Learning (WIL) หมายถึง การเรียนรู้ที่บูรณาการภาคทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติในสถานที่และสถานการณ์ที่เป็นจริง ทำให้นักศึกษาในปัจจุบันพร้อมเป็นมืออาชีพที่ดีในอนาคต (Martin & Hughes, 2011)

Andy, Malcolm & Manvir (2011) ได้ศึกษาแนวทางปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ของระบบ WIL พบว่าระบบ WIL ต้องเป็นระบบที่มีการบูรณาการในหลายส่วนไม่ใช่เฉพาะทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ เท่านั้น ยังต้องเตรียมการในระบบงานอื่นเกี่ยวข้องอีกมาก ซึ่งการจัดการศึกษาในรูปแบบ WIL ที่ดีต้องประกอบด้วย 6 ส่วนที่สำคัญ ดังนี้

1. การเตรียมการขององค์กร (Organization Set-Up) เป็นการเตรียมพร้อมของสถานที่รับฝึกงาน
2. เตรียมความพร้อมให้นักศึกษา (Student Preparation)
3. การกำกับดูแล (Supervision) ระหว่างการปฏิบัติงาน
4. สมรรถนะ (Competencies) ที่นักศึกษาต้องใช้ในการปฏิบัติงานนอกจากความรู้ภาคทฤษฎีแล้ว ยังต้องเตรียมความพร้อมก่อนการไป

5. การเรียนรู้ (Pedagogies) ที่จัดเตรียมให้นักศึกษาในระบบ WIL มีความหลากหลายมากขึ้นกว่าเดิม

6. การประเมินการเรียนรู้ (Assessment)

การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในบริบทไทย

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 ข้อ 8.2.2 (สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี, 2562) ระบุว่า รัฐบาลจะมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนทั้งในส่วนฐานความรู้และระบบความคิดในลักษณะสหวิทยาการ และตรงกับ ความต้องการของประเทศในอนาคต และเป็นผู้เรียนที่สามารถปฏิบัติได้จริงและสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) มีนโยบายสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาไทยมีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับภาคธุรกิจ โดยได้กำหนดหลักการของเพื่อจัดการศึกษาแบบบูรณาการภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ (Work Integrated Learning) ไว้ใน พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา 2562 มาตรา 35 (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2562) ระบุว่า สถาบันอุดมศึกษาพึงสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติงานจริง และเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอื่น ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยทั้งนี้กระทรวงอว.จึงได้ดำเนินการโครงการสหกิจศึกษา และการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work Integrated Education) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในลักษณะร่วมผลิตระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ (ภาครัฐ, เอกชน, ชุมชน) เพื่อให้บัณฑิตพร้อมสู่โลกแห่งการทำงานจริงได้ทันที มีสมรรถนะตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถพัฒนาอาชีพในปัจจุบันและสามารถเตรียมพร้อมรองรับตำแหน่งงานในอนาคต

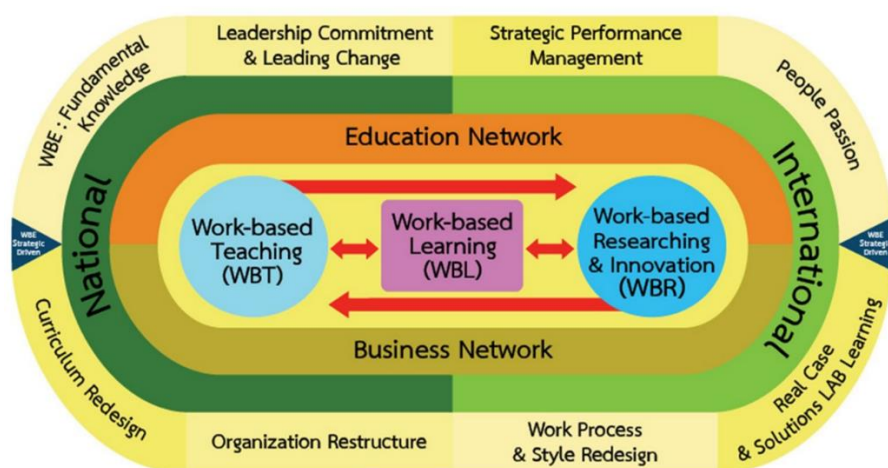
ทั้งนี้การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานในประเทศไทยสามารถสรุปได้ 9 รูปแบบ (ฝ่ายเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ สำนักนวัตกรรมและกรศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2561) ด้วยกัน คือ 1) ฝึกประสบการณ์ก่อนเข้าศึกษา (Pre - Course Experience) 2) การเรียนสลับกับการทำงาน (Sandwich Course) 3) สหกิจศึกษา (Cooperative Education) 4) การฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้พฤติกรรมการทำงาน (Job Shadowing) 5) ความร่วมมือจัดทำหลักสูตรระหว่างสถาบันการศึกษากับผู้ประกอบการ (Joint Business University Course) 6) เป็นพนักงานฝึกหัด (Apprenticeship) 7) การฝึกงานเฉพาะตำแหน่ง (Practicum) 8) ปฏิบัติงานภาคสนาม (Fieldwork) และ 9) การฝึกปฏิบัติงานจริงหลังสำเร็จการเรียนภาคทฤษฎี (Past Course Internship)

การจัดการศึกษาแบบ PIM Work - based Education (WBE) ของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ มี 4 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ (เลิศชัย สุธรรมานนท์, มัลลิกา บุญญาศรีรัตน์ และดารา วัฒนเวทย์, 2561)

1. การสอนโดยมีอาชีพ (Work - based Teaching: WBT) เป็นการเรียนภาคทฤษฎี หลักการทั่วไป และการเรียนรู้วิชาการศึกษาทั่วไปให้นักศึกษามีความสมบูรณ์ นอกจากเป็นความรู้จากตำราแล้ว ได้รับการเรียนรู้จากกรณีศึกษาจากผู้ปฏิบัติงานจริงในองค์กร เตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้ในส่วนที่สองคือ WBL
2. การเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติงานจริง (Work - based Learning: WBL) เป็นการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติงานจริงอย่างมีแบบแผนรองรับ กล่าวคือ การจัดวางโปรแกรม ครูฝึก และมีระบบการติดตามประเมินอย่างเป็นระบบในองค์กร
3. การศึกษางานวิจัยจากปัญหาวิจัยจริง (Work - based Researching: WBR) เป็นการศึกษาวิจัยของคณาจารย์จากปัญหาวิจัยจริงในองค์กรที่ผลวิจัยพร้อมนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้โดยตรง และกลับมาสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน
4. มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างเครือข่าย (Networking University) การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการสร้างเครือข่ายถือเป็นพลังเสริมที่สำคัญที่ทำให้กระบวนการ Work - based Education ประสบความสำเร็จ

กรอบความคิดในการวิจัย

จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องได้สังเคราะห์เป็นกรอบความคิดในการวิจัยดังแสดงด้วยภาพนี้

จากภาพข้างต้น กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เป็น Work-based Education (WBE) ของ พี ไอ เอ็ม ประกอบด้วย 4 ระบบหลัก คือ การเรียนการสอนที่เตรียมความรู้ทักษะ พร้อมจะไปทำงาน (Work-based Teaching) การฝึกปฏิบัติงานจริงอย่างมีแบบแผน (Work-based Learning) การวิจัยพัฒนาและสร้างนวัตกรรมจากโจทย์จริงที่องค์กรหรือลูกค้าต้องการ ทั้งสามกระบวนการนี้เกิดได้ต้องอาศัยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี (Networking) กับภาคธุรกิจ ภาคการศึกษา ทั้งระดับชาติและนานาชาติ การดำเนินการของทั้ง 4 ระบบดังกล่าว ต้องอาศัยการบริหารจัดการอย่างมีกลยุทธ์และการวางระบบพื้นฐานรองรับอย่างดี ดังนี้

1. การบริหารจัดการอย่างมีกลยุทธ์ ซึ่งแสดงด้วยภาพวงด้านข้างด้านบน 4 ระบบ ประกอบด้วย 1. การให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ WBE (WBE: Fundamental Knowledge) 2. การมีผู้บริหารที่มีพันธสัญญาและพร้อมนำการเปลี่ยนแปลง (Leadership Commitment & Leading Change) 3. การวางระบบบริหารผลงานอย่างมีกลยุทธ์ โดยมีเป้าหมายร่วมกันที่ WBE (Strategic Performance Management) 4. การสร้างแรงบันดาลใจของบุคลากรทั้งหมดให้มุ่งเป้าหมายสู่ WBE (People Passion)

2. วางระบบพื้นฐานที่เอื้อต่อการดำเนินการตามระบบ WBE ประกอบด้วย 4 ระบบ คือ 1. การออกแบบหลักสูตรตามกฎระเบียบและสอดคล้องกับ WBE (Curriculum Redesign) 2. การจัดโครงสร้างองค์กรรองรับการทำงานแบบ WBE (Organization Restructure) 3. การวัดกระบวนการทำงานและจัดรูปแบบงานที่สร้างความร่วมมือกันตามแบบ WBE (Work Process & Style Redesign) 4. การนำผลการดำเนินการที่เห็นผลสำเร็จในแต่ละช่วงเพื่อเรียนรู้ร่วมกันแบบจับต้องได้ (Real Core & Solutions LAB Learning)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารระดับคณะวิชาและระดับสำนักของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ โดยแบ่งวิธีการวิจัยเป็นสองส่วนคือ ส่วนแรกเป็นเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ผู้บริหารระดับคณบดีและผู้อำนวยการสำนัก จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทำ Content Analysis เพื่อศึกษาระบบที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM WBE Way) ส่วนที่สอง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเปรียบเทียบค่าความสำคัญของทั้ง 8 ระบบ (PIM WBE Way) กับสถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จากคณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี และผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการสำนัก ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักจำนวน 65 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและการหาความสัมพันธ์ (Correlation)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาแบบที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM WBE Way)

การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาระบบที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM Work-based Education Way) มีผลการวิจัยพบว่ามี 8 ระบบ ดังนี้

1. การให้ความรู้บุคลากรเกี่ยวกับ Work-based Education (WBE)

“การจัดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติรู้จักในชื่อเรียกต่าง ๆ มีความจำเป็นต้องปูพื้นฐานให้มีความรู้ความเข้าใจบนฐานเดียวกัน” (ผู้บริหาร คนที่ 1 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“ต้องเป็นความรู้ที่มีความเป็นสากล” (ผู้บริหาร คนที่ 1 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

2. ผู้นำในระดับสูงต้องแสดงออกถึงความเชื่อมั่นต่อระบบ WBE และพร้อมจะผลักดันให้เกิดผลทางปฏิบัติ หมายถึง

“ผู้บริหารระดับสูงต้องมี Commitment ต่อการสร้างระบบ WBE” (ผู้บริหาร คนที่ 3 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“ผู้บริหารต้องนำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง” (ผู้บริหาร คนที่ 7 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

3. ต้องมีการบริหารจัดการในระดับกลยุทธ์

“ต้องเป็นงานที่จัดลำดับความสำคัญเป็นกลยุทธ์ของสถาบันฯ” (ผู้บริหาร คนที่ 9 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“ผู้บริหารต้องกำกับการทำงาน มีการวางระบบการบริหารจัดการ” (ผู้บริหาร คนที่ 4 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“ควรเป็นการมอบหมายที่มีการวัดผลเป็น KPI ที่ชัดเจน” (ผู้บริหาร คนที่ 10 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

4. ต้องสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาจากบุคลากรทุกคนต่อระบบ WBE

“มีความต่อเนื่องในการสื่อสาร ความเข้าใจ ให้เห็นคุณค่าของระบบ WBE” (ผู้บริหาร คนที่ 3 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“ผู้บริหารต้องสร้างแรงบันดาลใจ จูงใจให้บุคลากรศรัทธาต่อระบบ WBE” (ผู้บริหาร คนที่ 8 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“ต้องสร้างให้เป็นวัฒนธรรม WBE” (ผู้บริหาร คนที่ 1 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

5. ออกแบบหลักสูตรให้ถูกตามระเบียบและสอดคล้องกับ WBE

“ต้องให้ทุกหลักสูตรถูกออกแบบในแนวทางเดียวกันคือ WBE” (ผู้บริหาร คนที่ 10 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“อย่างไรก็ตาม ต้องให้ถูกต้องตามระเบียบของ อว.ด้วย” (ผู้บริหาร คนที่ 7 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

6. ต้องจัดโครงสร้างองค์กร กล่าวคือมีหน่วยงานรองรับการทำงานแบบ WBE

“WBE ไม่ใช่งานเฉพาะกิจ ต้องจัดโครงสร้างหน่วยงานรองรับ เช่น การฝึกงานของนักศึกษา” (ผู้บริหาร คนที่ 5 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“ต้องมีกลไกหรือคณะทำงานที่มีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายโดยเฉพาะคณะวิชา ทีมแนะแนว” (ผู้บริหาร คนที่ 10 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

7. มีกระบวนการทำงานหรือรูปแบบการจัดทีมงานที่สอดคล้องกับ WBE

“จัดระบบการทำงานที่เอานักศึกษาเป็นศูนย์กลาง” (ผู้บริหาร คนที่ 3 วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2564)

“ต้องมีการทำงานร่วมกับผู้ใช้บัณฑิตอย่างใกล้ชิด” (ผู้บริหาร คนที่ 1 วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2564)

8. ความสำเร็จที่ค่อย ๆ ปรากฏให้เห็นต้องนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายใน

“การศึกษาจะเห็นผลสำเร็จอย่างเบ็ดเสร็จซ้ำ ผลที่เกิดขึ้นต้องนำมาเรียนรู้ร่วมกัน”

“ต้องมีการชื่นชมผลงานที่เป็นความสำเร็จระหว่างทาง เพื่อเป็นกำลังใจ” (ผู้บริหาร คนที่ 2 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“ต้องเป็นความสำเร็จที่จับต้องได้ คนจึงจะเชื่อมั่นต่อระบบ WBE” (ผู้บริหาร คนที่ 8 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบค่าความสำคัญของทั้ง 8 ระบบ (PIM WBE Way) กับสถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ผู้วิจัยได้พัฒนาตัวแบบที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพพัฒนาเป็นแบบสอบถาม เพื่อเปรียบเทียบค่าความสำคัญของทั้ง 8 ระบบ กับสถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ซึ่งตอบสนองดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : OC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 4 คน ได้ค่าเกิน 0.5 และเมื่อทำการทดสอบกับกลุ่มเป้าหมาย 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นมากกว่า 0.750 (Cronbach's Coefficient Alpha) ขึ้นไป ได้ผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1: การหาค่าความสัมพันธ์ของทั้ง 8 ระบบ กับสถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

ชื่อระบบ	ความสำคัญ (-1)	สถานะที่ PIM ทำได้ (-1)	มี GAP (-1)
1. การให้ความรู้กับบุคลากร	88.67	72.83	15.84
2. ผู้นำของสถาบันให้ความสำคัญ	93.83	80.67	13.16
3. การบริหารเชิงกลยุทธ์สู่การเป็น WBE	92.17	78.00	14.17
4. ระบบบริหารจัดการที่สร้างความเชื่อมั่นต่อบุคลากร	90.83	74.67	16.16
5. การพัฒนาหลักสูตร	91.67	78.00	13.67
6. การจัดโครงสร้างองค์กร	89.33	74.68	14.65
7. การพัฒนาระบบงานและรูปแบบงาน	91.83	75.17	16.66
8. การนำผลความสำเร็จมาเป็นบทเรียน	93.33	77.33	16.00
เฉลี่ย	91.50	76.50	15.00

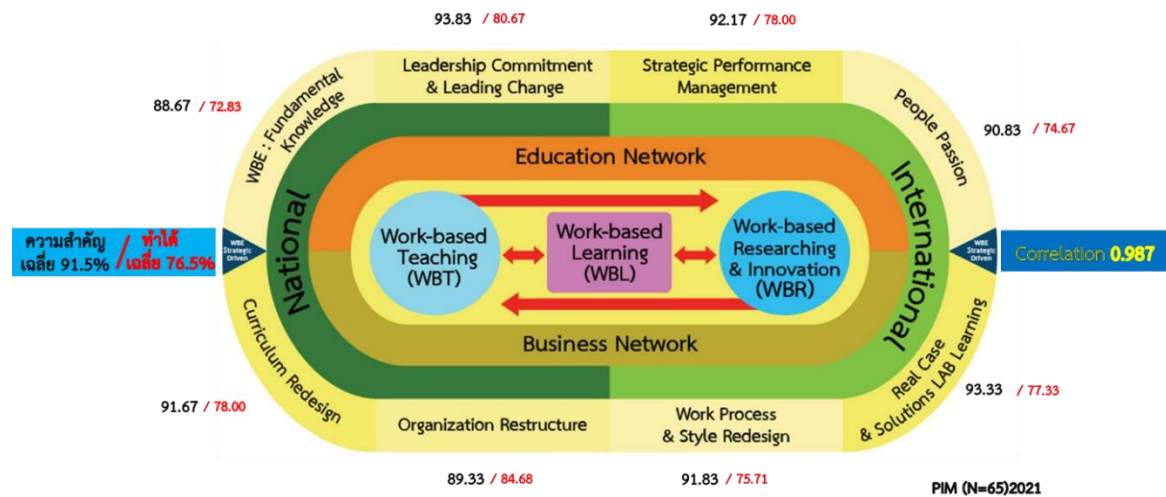
จากตารางข้างต้นพบว่า

- ภาพรวมแต่ละประเด็นมีความจำเป็นต่อการพัฒนาระบบ WBE ในระดับสูง กล่าวคือ 88.67 – 93.33% และมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 91.50%
- ในแต่ละประเด็นสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ทำได้ระดับที่ค่อนข้างสูงเช่นกัน กล่าวคือ 72.83 – 80.67% และมีค่าเฉลี่ยที่ 76.50% อย่างไรก็ตามยังมีช่องว่าง (GAP) ที่ต้องพัฒนา
- พบว่ามีช่องว่างหรือ GAP ที่จะต้องพัฒนาดังแต่ 13.16 – 16.16% โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 15% ซึ่งนับว่าเป็น GAP ที่สูงพอสมควร

เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบตาม ข้อ 1 – 7 กับ ข้อ 8 ซึ่งเป็นภาพสะท้อนของผลลัพธ์การทำ WBE (ที่นำกลับมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง) มีความสัมพันธ์ในระดับ 0.987 ซึ่งค่อนข้างสูงมาก

สรุป

เพื่อง่ายต่อการนำเสนอ จึงขอสรุปด้วยภาพ ดังต่อไปนี้

จากภาพข้างต้นทำให้สามารถทำความเข้าใจได้โดยง่ายว่า สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ มีระบบที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM WBE Way) ทั้งสิ้น 8 ระบบ แต่ละระบบมีความสำคัญต่อความสำเร็จร่วมกัน (แสดงด้วยเลขตัวหน้า) ถึงกระนั้นเมื่อเปรียบเทียบค่าความสำคัญของทั้ง 8 ระบบ (PIM WBE Way) กับสถานะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์เองยังไม่ทำได้อย่างดีที่สุด ยังมีช่องว่างหรือโอกาสสำหรับการพัฒนา (Development Opportunity GAP) ถึงประมาณ 15% (ซึ่งแสดงด้วยค่าตัวเลขตัวหลังลบด้วยตัวเลขตัวหน้า) และระบบทั้ง 8 ระบบ (PIM WBE Way) มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์ในประเด็นที่ 8 ในระดับที่ค่อนข้างสูง (0.987)

อย่างไรก็ตาม ทั้ง 8 ระบบ มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องและส่งผลกระทบถึงกันได้ เช่น สถาบันฯ จะไม่นำองค์ความรู้นี้เข้าสู่สถาบันและผลักดันอย่างจริงจัง จนสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรคล้อยตามได้ ถ้าผู้นำไม่มีความเชื่อมั่น ไม่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกันระบบ WBE จะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่วางระบบพื้นฐานรองรับที่ดี เช่น การออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักการ WBE และถูกต้องตามระเบียบการจัดการเรียนการสอนของกระทรวงการอุดมศึกษา ไม่มีการจัดโครงสร้างองค์กรและระบบการทำงานรองรับ จึงกล่าวได้ว่าทั้ง 8 ระบบมีความเกี่ยวเนื่องกันเป็นวงกลมมากกว่าส่งผลจาก 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 ตามลำดับ

จากผลการวิจัยข้างต้น สอดคล้องกับ ปัจจัยขับเคลื่อนภายในมหาวิทยาลัยสำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการในการทำงานของ Lesley, Janice & Margaret (2010) ได้แก่

1. การมีมืออาชีพมารับรอง (Professional accreditation) ควรได้รับการรับรองจากมืออาชีพ หรือหลักสูตรใดที่มีสาขาวิชาชีพ ควรได้รับการรับรองจากการสภาวิชาชีพในด้านการออกแบบกระบวนการทำงาน และประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนรู้

2. การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ (Learning enhancement) ควรมีการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสที่จะสำรวจโลกของการทำงานที่เกี่ยวข้องกับแนวทางวิชาชีพของตนเอง

3. การเลือกอาชีพ การยืนยัน และการพัฒนา (Career selection, confirmation and development) การสร้างกระบวนการให้นักศึกษาได้รับข้อมูลเบื้องต้นของการทำงานแบบบูรณาการกับเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาของตนเพื่อยืนยันการเลือกอาชีพ หรือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำความเข้าใจ และช่วยเหลือพวกเขาในการค้นหาความสนใจของตนเอง

4. การบริการสังคม (Social Service) การบริการเสริมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการทางสังคมในการทำหน้าที่เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ

5. การพัฒนาบุคลากร (Workforce Development) มีกระบวนการในการพัฒนาความรู้และความสามารถของนักศึกษา ให้พวกเขาเกิดทักษะที่เรียกว่า "พร้อมทำงาน" ก่อนสำเร็จการศึกษา

6. การถ่ายทอดความรู้ (Knowledge Transfer) การสร้างกระบวนการถ่ายทอดความรู้ ที่ให้นักศึกษาได้ถ่ายทอดผลการเรียนรู้ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติงานกลับเข้าสู่ห้องเรียน โดยมีเป้าหมาย คือ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ และนักศึกษา

7. การเพิ่มประสิทธิภาพด้านความร่วมมือของมหาวิทยาลัยและภาคอุตสาหกรรม (Enhancement of university/industry partnerships) กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน ทำให้เกิดการวิจัยร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยและภาคอุตสาหกรรมได้ง่ายขึ้น รวมทั้งนำไปสู่ประสบการณ์ของนักศึกษาในการพัฒนางานวิจัยร่วม และเป็นพลังเสริมในการให้คำปรึกษาการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องสำหรับนักศึกษา รวมทั้งการการพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ จากผลที่ได้รับจากการวิจัยนี้มีสองประเด็นคือ

1. การนำผลการวิจัยไปใช้ สำหรับสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่จะพัฒนาระบบ WBE ให้มีความก้าวหน้าต่อไปในอนาคต สามารถนำระบบการบริหารจัดการและการนำองค์กร ทั้ง 8 ระบบมาดำเนินการได้ ทั้งในแง่ การเติมเต็ม GAP ที่พบ และการพัฒนานวัตกรรมเพิ่มเติมจาก WBE WAY ส่วนสถาบันอุดมศึกษาอื่นอาจนำไปใช้ได้ โดยใช้เป็นการเทียบเคียง (Benchmarking) แล้วลำดับเรื่องที่จะต้องดำเนินการตาม GAP ที่พบและเป็นตามบริบทของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา

2. การศึกษาวิจัยนี้เป็นแค่กรณีศึกษาเดียว ดังนั้น เพื่อสามารถสรุปว่า WBE เป็นทางเลือกใหม่สำหรับอุดมศึกษาไทยในอนาคตหรือไม่ ควรมีการศึกษาเพิ่มเติม สถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดียวกันนี้ต่อไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ทิตินา แคมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- นันทนา บุญเฮง. (2553). *ปัจจัยสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบธุรกิจเบเกอร์รี่ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฝ่ายเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ สำนักนวัตกรรมการศึกษาและวิจัย. (2561). *คู่มือการบูรณาการการเรียนการสอนกับการทำงาน Work Integrated Learning: WIL*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ (2561 – 2580)*. เล่มที่ 135 ตอนที่ 82ก วันที่ 13 ตุลาคม 2561.
- เลิศชัย สุธรรมานนท์, มัลลิกา บุญญาศรีรัตน์ และดาราร วัฒนเวทย์. (2561). *การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงทางเลือกใหม่ของอุดมศึกษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). *พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562*. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2562). *คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา*. วันพฤหัสบดีที่ 25 กรกฎาคม 2562.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). *การศึกษาแนวโน้มความต้องการแรงงานของตลาดแรงงานในประเทศไทย ช่วงปี 2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (2563). *ผลสำรวจภาวะการทำงานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา*. (รายงานผลการวิจัย). นนทบุรี: สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์.
- สำนักอธิการบดีและบริหารความยั่งยืน สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. (2564). *PIM READY To WORK by Work-based Education สร้างมืออาชีพด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง*. กรุงเทพฯ: บริษัท บิ๊กเด็นซ์ สตูดิโอ จำกัด.
- อลงกต ยะไวทย์ และคณะ. (2562). *การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยการสร้างสภาวะแวดล้อมการเรียนรู้การทำงานในสภาพจริง*. (รายงานผลการวิจัย). สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- Andrew M. & Helen H. (2011). *How to Make the Most of Work Integrated Learning for Student*. Wellington: Ako Aotearoa.
- Andy M., Malcolm R. & Manvir E. (2011). *Work Integrated Learning: A Template for Good Practice*. Wellington: Ako Aotearoa.
- Lesley C., Janice O. & Margaret B. (2010). *Work Integrated Learning A Guide to Effective Practice*. New York: Routledge 270 Madison Avenue.
- Robert M. B. (2010). *Instructional Design: The ADDIE Approach*. New York: Springer.

การเตรียมความพร้อมและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพระนคร

THE ENGLISH READINESS PREPARATION AND ATTITUDES FOR STUDYING IN
HIGHER EDUCATION LEVEL OF GRADE 12 STUDENTS AT WAT PHRASRIMAHADHAT
SECONDARY DEMONSTRATION SCHOOL, PHRANAKHON RAJABHAT UNIVERSITY

สุธีร์ คำแก้ว^{1*}, ชิดาพันธุ์ มุลผล²

Suthee Khamkaew^{1*}, Chidapan Moonphol²

^{1,2}โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

^{1,2}WatPhrasrimahadhat Secondary Demonstrationschool of Phranakhon Rajabhat University

*Corresponding author, E-mail: ajansuthee.kh@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาต่อในระดับ
อุดมศึกษา และ 2. ศึกษาเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6 จำนวน 130 คน ประจำปีการศึกษา 1/2563 โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ
แบบสอบถามการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับทักษะกระบวนการด้านภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการเรียน
ภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติโดยใช้การหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาต่อใน
ระดับอุดมศึกษาหลากหลายวิธีอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การชมภาพยนตร์ การฟังเพลง การอ่านบทความ
ภาษาอังกฤษ และการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ภาษาอังกฤษ และนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษอยู่
ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ ยิ่งรู้ภาษาอังกฤษยิ่งทำให้รู้สึกภูมิใจใน
ตนเอง การเรียนรู้ภาษาอังกฤษทำให้ก้าวหน้า และพัฒนาตนเองเป็นผู้เรียนรู้ภาษาอังกฤษไปตลอดชีวิต

คำสำคัญ: ความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ABSTRACT

The objectives of the study were to study: 1) the English readiness preparation for
studying in higher education level, and 2) the attitudes towards learning English. The purposive

sampling group of this study was grade 12 students, academic year 1/2020 for 130 students. The questionnaire was employed for getting the data on the English readiness preparation and the attitudes towards learning English. The results from the questionnaire were interpreted, categorized, and tabulated on computer sheets and were calculated into the statistical values in Mean and Standard Deviation. The finding from this study revealed that students prepared themselves for higher education at an important level by learning English via the following: watching movies, listening to music, reading several English articles, and searching informations from English websites. Moreover, students' attitudes towards learning English were at the most important level. Students believed that English is important, the further they understand English, the more they are proud of themselves. Learning English makes their lives better, and they develop themselves to be an English lifelong learners.

Keywords: English readiness preparation, Attitudes towards English, Further Study in Higher education

บทนำ

TCAS หรือชื่อเต็ม Thai University Central Admission System คือ ระบบกลางในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งเริ่มใช้ระบบนี้ตั้งแต่เมื่อปี 2561 ซึ่งมีหลักการ 1 คน ต่อ 1 สิทธิ์ เพื่อความเสมอภาคในการคัดเลือก และยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในสอบโดยใช้ข้อสอบกลางในการยื่นใช้คะแนนตามที่กำหนดไว้ในแต่ละรอบของ TCAS ทั้งนี้ระบบการสอบแบบนี้ลดการสอบลงเหลือแค่การสอบกลางที่จัดสอบโดย สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) เพียง 3 อย่างเท่านั้น ได้แก่ GAT - PAT , 9 วิชาสามัญ และ ONET สำหรับบุคคลที่สนใจจะสอบเข้าในอาชีพสายแพทย์ ก็จะมีการสอบความถนัดแพทย์ ที่จัดโดยกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (กสพท.) เข้ามาเพิ่ม ซึ่งเป็นระบบที่ออกแบบโดยที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.)

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนที่มุ่งหวังจะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาจึงต้องเตรียมความพร้อมในการเรียนเพื่อสามารถที่จะสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่ตั้งใจไว้ โดยที่ความพร้อมในการเรียนหมายถึง สภาวะทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญาของผู้เรียนที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ดี ความพร้อมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการเรียนรู้ เพราะเป็นสภาวะที่บุคคลพร้อมที่จะกระทำการใด ๆ (ขวัญชนก, 2556; จิราพรณ และจิรนนท์, 2556)

ความพร้อมยังมีความเกี่ยวข้องกับเจตคติ (Attitude) หมายถึง ความรู้สึกที่คนเรามีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือหลายสิ่ง เป็นการแสดงออกที่เรียกว่า พฤติกรรม ที่จะเป็นไปในแนวทางของความพึงพอใจหรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบ (ชาญชัย, 2554) ซึ่งเจตคติทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

ต่อสิ่งนั้น เพราะเจตคติเกิดจากการเรียนรู้ของบุคคล ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หากแต่จะชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดต้องภายหลังเมื่อตนเองได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น ๆ

เพื่อที่จะทำข้อสอบให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานในแต่ละชุดข้อสอบนั้น นักเรียนต้องมีทักษะในการเรียนร่วมด้วย ซึ่งหมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝน หรือการกระทำบ่อย ๆ ซึ่งนักเรียนสามารถสร้างขึ้นได้จากการเรียนรู้ เช่น ทักษะการอาชีพ การกีฬา การทำงานร่วมกับผู้อื่น การอ่าน การจัดการ ทักษะทางคณิตศาสตร์ ทักษะทางภาษา ทักษะทางการใช้เทคโนโลยี ฯลฯ ซึ่งเป็นทักษะที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากการกระทำหรือจากการปฏิบัติ ซึ่งทักษะดังกล่าวนี้เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตที่จะทำให้ผู้ที่มีทักษะเหล่านั้นมีชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้โดยมีโอกาสดีกว่าผู้ไม่มีทักษะดังกล่าว (ชวนพิศ และ สิริรัตน์, 2558)

ความพร้อมในการเรียน เจตคติและทักษะในการเรียนจึงนับว่าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษ เพราะหากนักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษจะช่วยให้ประสบความสำเร็จทางด้านการเรียนมากยิ่งขึ้น โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรวนภา (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมในการเรียนภาษาต่างประเทศ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาอังกฤษและเห็นถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษคิดเป็นร้อยละ 97.5

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเกี่ยวข้องกับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการนำภาษาอังกฤษมาใช้เพื่อเตรียมตัวสำหรับการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา อย่างไรก็ตามการที่นักเรียนจะสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดีนั้น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อเรื่องนี้ คือ ตัวของนักเรียนเองที่ต้องมีความมุ่งมั่นและมีจุดมุ่งหมายในการเรียน การเตรียมพร้อมเรื่องภาษาอังกฤษจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียนก่อนที่การสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาจะเริ่มขึ้น

การศึกษากการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงมีความจำเป็นเพื่อค้นหาวิธีการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อนำผลที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษแก่นักเรียนในรุ่นต่อ ๆ ไป และเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับอาจารย์ผู้สอนให้มีการพัฒนาศักยภาพการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

บททวนวรรณกรรม

แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยนักเรียนในการตัดสินใจเลือกวิธีเรียนที่ตนเองถนัดมาใช้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และเป็นการสร้างโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านภาษาให้ดียิ่งขึ้น แรงจูงใจจึงมีบทบาทสำคัญต่อความพร้อมในการเรียนภาษาและมีความสัมพันธ์กับการเรียนด้วยตนเองของนักเรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน (Dornyei, 2001)

ดาวนิงและเทคเรย์ (Downing & Thackray, 1971 อ้างถึงใน จุฑาลักษณ์ เฟื่องฟู, 2557) ได้แบ่งองค์ประกอบของความพร้อมไว้ 4 ด้าน คือ

- 1) องค์ประกอบทางกายภาพ (Physical Factors) ได้แก่ ความพร้อมทางด้านร่างกายทั่วไป
- 2) องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา (Intellectual Factors) ได้แก่ ความพร้อมทางสติปัญญาโดยทั่วไป ความสามารถในการรับรู้ (Perception) และความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล
- 3) องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Factors) ได้แก่ ประสบการณ์ด้านสังคม และ
- 4) องค์ประกอบด้านอารมณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ (Emotion Motivation and Personality Factors) ได้แก่ ความมั่นคงทางด้านอารมณ์ และความต้องการที่จะเรียนรู้

จากงานวิจัยของ สุชาดา บวรกิตติวงศ์ และคณะ (2564: 5) ที่ศึกษาผลกระทบของการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ พบว่า นักเรียนที่มีการวางแผนในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถสูง และมีการเตรียมความพร้อมให้กับตนเองในการสอบสูง นักเรียนส่วนใหญ่มุ่งเรียนต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐบาลมากที่สุด และในด้านการเตรียมตัวในการสอบของนักเรียน จะมีการทบทวนวิชาสม่ำเสมอตลอดปีเพื่อให้ความรู้เพิ่มขึ้นจากโรงเรียน และเพื่อให้มีความเครียดในการแข่งขันน้อยลง

นอกจากที่นักเรียนจะมีความพร้อมในการเรียนแล้ว เจตคติที่ดีต่อวิชาที่ตนเองเรียนก็มีส่วนช่วยผลักดันให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการเรียนเพิ่มเติมเช่นกัน เพราะเจตคติ (Attitude) หมายถึง ความรู้สึกที่คนเรามีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือหลายสิ่ง หรือการแสดงออกที่เรียกว่า พฤติกรรมเจตคติ หมายถึง ความรู้สึก หรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุสิ่งของ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ความรู้สึก หรือท่าทีจะเป็นไปในทำนองที่พึงพอใจหรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ เจตคดียังหมายถึง สภาพความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกเชิงประเมินที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น วัตถุ สถานการณ์ ความคิด ผู้คน เป็นต้น ซึ่งเจตคติทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของทัศนคติที่มีอยู่

สุชา จันทน์เฒ (2544) กล่าวว่า เจตคติของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจาก 1) การชักชวน (Persuasion) ทัศนคติจะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงใหม่ได้หลังจากที่ได้รับคำแนะนำ บอกล่า หรือได้รับความรู้เพิ่มพูนขึ้น 2) การเปลี่ยนแปลงกลุ่ม (Group Change) ช่วยเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลได้ และ 3) การโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) เป็นการชักชวนให้บุคคลหันมาสนใจหรือรับรู้โดยการสร้างสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ขึ้น

สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2563 ทุกแผนการเรียนที่ต้องการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาจะต้องผ่านระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของไทย ในปัจจุบันเป็นระบบที่เรียกว่า TCAS63 จะมีวิธีการคัดเลือกแบ่งออกเป็น 5 แบบด้วยกัน ประกอบด้วย

1. คัดเลือกโดยการส่งแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ไม่มีการสอบข้อเขียน แต่จะคัดเลือกโดยการพิจารณาจากผลงาน การสอบสัมภาษณ์และแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) สำหรับนักเรียนทั่วไป นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียนโควตาและนักเรียนเครือข่าย เช่น โควตานักกีฬา โควตานักดนตรี โครงการช้างเผือก โครงการวิชาการ โครงการเรียนดี โควตาเด็กดีมีคุณธรรม เป็นต้น
2. สมัครโควตาแบบมีสอบข้อเขียน จะเป็นการกำหนดให้นักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่ หรือภาคโควตา โรงเรียนในเครือข่าย และโครงการความสามารถพิเศษต่างๆ โดยที่มหาวิทยาลัยจะเป็นคนกำหนดคุณสมบัติ

และรับเอง โดยจะเลือกใช้ข้อสอบกลางจากสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) หรืออาจกำหนดขึ้นเอง

3. การรับตรงร่วมกัน เป็นแบบการรับสมัครรอบที่ใหญ่ที่สุด เป็นการรับตรงทั่วประเทศ ซึ่งนักเรียนสามารถเลือกสมัครเรียนได้ 4 สาขาวิชาโดยไม่มีการจัดลำดับ โดยใช้ผลคะแนนจากการจัดสอบของ สทศ. ได้แก่ GAT/PAT และวิชาสามัญ 9 วิชา, ผลคะแนนสอบ O-NET หรือ วิชาเฉพาะ

4. การรับ Admission ภายหลังจากการคัดเลือกในแบบที่ 3 สิ้นสุดไปแล้ว ใช้สัดส่วนตามแบบแอดมิชชันเดิม นักเรียนสามารถเลือกสมัครได้ 4 สาขาวิชาแบบเรียงลำดับ ผลคะแนนที่ได้จะมาจากการวัดผลของ

- GPAX มีสัดส่วน 20%
- O-NET (8 กลุ่มสาระ) 30%
- GAT (General Aptitude Test) 10-50%
- PAT (Professional Aptitude Test) 0-40%

5. การรับตรงแบบอิสระ เป็นการรับสมัครในรอบสุดท้ายของปีเพื่อเปิดโอกาสให้สถานศึกษาที่ยังมีที่นั่งเหลือ สามารถประกาศรับตรง สามารถกำหนดวิธีการคัดเลือกเอง

จากการศึกษาของ กุสุมา ยกชู (2553) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา เขตหัวขวาง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2552 จำนวน 278 คน เป็นนักเรียนชาย 129 คน เป็นนักเรียนหญิง 149 คน พบว่า 1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การควบคุมตนเอง การวางแผนการใช้เวลา ความคาดหวังของผู้ปกครอง การสนับสนุนของผู้ปกครองต่อการศึกษา ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน และการสนับสนุนของครูผู้สอนต่อนักเรียน มีความสำคัญต่อการเตรียมตัวในการสอบที่ดี เพราะว่าการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในระบบ TCAS63 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีการเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะความรู้ด้านภาษาอังกฤษเพราะในแต่ละรอบของการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษานักเรียนจะต้องยื่นผลสอบภาษาอังกฤษประกอบการพิจารณา ได้แก่

1. **ข้อสอบ ONET** เนื้อหาที่สอบจะเกี่ยวข้องกับภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษา กับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และภาษา กับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก แบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ ดังนี้

Part 1: Use and Usage ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน มีเติมคำ มี Error Identification

Part 2: Writing Ability วัดทักษะการเขียนคือวัดไวยากรณ์

Part 3: Reading Ability วัดทักษะการอ่านรวมถึงคำศัพท์ที่ใช้ในการอ่าน

2. **ข้อสอบ GAT** แบ่งออกเป็น 4 ส่วนใหญ่ ๆ ดังนี้

Part 1: Expression เลือกคำตอบให้ตรงกับสถานการณ์

Part 2: Vocabulary วัดคำศัพท์ ทั้งการนำไปใช้ในบริบทต่างๆ กับการวัดเรื่องความหมายเหมือน

Part 3: Reading Comprehension บทความประมาณ 4 บทความ และตอบคำถาม

Part 4: Structure and Writing มี Error Identification เติมประโยค และการเรียงลำดับ Paragraph

3. **ข้อสอบ 9 วิชาสามัญ**ในส่วนของรายวิชาภาษาอังกฤษนั้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ ดังนี้

Part 1: Listening and speaking บทสนทนา

Part 2: Reading อ่านบทความหลายแบบ เช่น โฆษณา ประกาศ จดหมาย ข่าว เป็นต้น

Part 3: Writing วยากรณ์รูปแบบหลากหลาย

4. โครงการที่เปิดรับความสามารถพิเศษทางวิชาการ เช่น ความถนัดด้านภาษาอังกฤษซึ่งต้องยื่นคะแนนสอบภาษาอังกฤษ เช่น IELTS/ TOEFL/ TOEIC/ CU-TEP/ TU-GET/ SAT/ BMAT

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ คือ การควบคุมตนเอง การวางแผนในการใช้เวลา การสนับสนุนของครูผู้สอนต่อนักเรียน

ตัวแปรตาม คือ ความพร้อมด้านภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ทั้ง 3 แผนการเรียนคือ 1) วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ 2) คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ และ 3) ภาษาอังกฤษ-ภาษาญี่ปุ่น-ภาษาจีน ประจำปีการศึกษา 1/2563

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1-3 ทั้ง 3 แผนการเรียนคือ 1) วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ 2) คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ และ 3) ภาษาอังกฤษ-ภาษาญี่ปุ่น-ภาษาจีน จำนวน 130 คน ประจำปีการศึกษา 1/2563 โดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แนวทางการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษานั้น ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จากอาจารย์กลุ่มสาระการ

เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 3 ทาน และอาจารย์แนะแนว จำนวน 1 ทาน หลังจากนั้นได้นำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุง และแก้ไขเพื่อพัฒนาเป็นแบบสอบสำหรับการวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับทักษะกระบวนการด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ จำนวน 15 ข้อ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1-3 ช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 130 คน โดยเข้าแจกแบบสอบถามตามห้องเรียนที่ทางผู้วิจัยได้เข้าสอนเป็นคาบเรียนสุดท้ายก่อนการจัดสอบปลายภาคเรียนที่ 1/2563 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ก่อนที่กลุ่มตัวอย่างจะเริ่มทำแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการแจ้งนักเรียนถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม โดยการทำแบบสอบถามไม่มีเวลาจำกัดและคอยตอบคำถามระหว่างที่นักเรียนทำแบบสอบถามเพื่อป้องกันการไม่เข้าใจเนื้อหาของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้การหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ เพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาและเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ตัวเลือกในแบบประเมินแต่ละข้อ ดังนี้

การเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนภาษาอังกฤษ	ระดับคะแนน	ค่าเฉลี่ย
มากที่สุด	มากที่สุด	5	4.50 – 5.00
มาก	มาก	4	3.50 – 4.49
ปานกลาง	ปานกลาง	3	2.50 – 3.49
น้อย	น้อย	2	1.50 – 2.49
น้อยที่สุด	น้อยที่สุด	1	1.00 – 1.49

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้น ม.6/1-3 ประจำปีการศึกษา 1/2563 มีนักเรียนตอบ

แบบสอบถามจำนวน 125 คน ในการเรียนคาบสุดท้ายก่อนการสอบปลายภาคเรียน มีนักเรียนจำนวน 5 คน ไม่ได้ตอบแบบสอบถามเนื่องจากลาป่วยเป็นไข้หวัดสายพันธุ์ A และมาเรียนสาย ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1: แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

n=125

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่องจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นทุก ๆ วัน	3.92	0.97	มาก
2. ศึกษาภาษาอังกฤษโดยการฟังเพลง	4.30	0.91	มาก
3. ศึกษาภาษาอังกฤษโดยฟังข่าว	3.77	1.04	มาก
4. ศึกษาภาษาอังกฤษโดยดูภาพยนตร์	4.48	0.79	มาก
5. หาโอกาสพูดคุยกับชาวต่างชาติ	3.72	1.10	มาก
6. อ่านหนังสือภาษาอังกฤษ	4.06	0.89	มาก
7. อ่านบทความภาษาอังกฤษ	4.07	0.87	มาก
8. ฝึกทำแบบฝึกหัดด้านไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ	3.96	1.06	มาก
9. ฝึกทำข้อสอบจากสื่อการสอนต่าง ๆ เช่น Internet, English Test App.	4.06	0.99	มาก
10. สืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ภาษาอังกฤษ	4.07	0.97	มาก
รวม	4.04	0.95	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนศึกษาภาษาอังกฤษโดยดูภาพยนตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 รองลงมาคือการที่นักเรียนศึกษาภาษาอังกฤษโดยการฟังเพลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 อ่านบทความภาษาอังกฤษและสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ตามลำดับ

ตารางที่ 2: แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

n=125

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ	4.68	0.51	มากที่สุด
2. พัฒนานตนเองเป็นผู้เรียนรู้ภาษาอังกฤษไปตลอดชีวิต	4.54	0.71	มากที่สุด
3. รู้ว่าตนเองต้องการอะไรจากการเรียนภาษาอังกฤษ	4.50	0.71	มากที่สุด
4. มีความสุขเมื่อเรียนภาษาอังกฤษ	4.35	0.84	มาก

ตารางที่ 2: แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
(ต่อ)

n=125

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5. ค้นหาความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษหากเกิดข้อสงสัย	4.29	0.84	มาก
6. บทเรียนภาษาอังกฤษที่ยากไม่ทำให้รู้สึกเบื่อ	4.07	1.08	มาก
7. มีเวลาสำหรับการเรียนภาษาอังกฤษเสมอแม้จะยุ่งก็ตาม	3.87	1.11	มาก
8. สามารถเรียนภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง	4.34	0.83	มาก
9. สามารถเรียนภาษาอังกฤษได้ดีกว่าผู้อื่น	3.92	1.02	มาก
10. มีความอยากรู้ภาษาอังกฤษอยู่เสมอ	4.27	0.84	มาก
11. ต้องการสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ เช่น TOEIC, TOEFL, IELTS	4.02	1.20	มาก
12. การเรียนภาษาอังกฤษทำให้เกิดความสนุก	4.43	0.77	มาก
13. มีความปรารถนาที่จะเรียนสิ่งใหม่ด้านภาษาอังกฤษ เสมอ	4.44	0.82	มาก
14. การเรียนรู้ภาษาอังกฤษทำให้ก้าวหน้า	4.59	0.95	มากที่สุด
15. ยิ่งรู้ภาษาอังกฤษยิ่งทำให้รู้สึกภูมิใจในตนเอง	4.68	0.56	มากที่สุด
รวม	4.33	0.85	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษและยิ่งรู้ภาษาอังกฤษยิ่งทำให้รู้สึกภูมิใจในตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันเท่ากับ 4.68 รองลงมาคือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทำให้ก้าวหน้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 พัฒนาตนเองเป็นผู้เรียนรู้ภาษาอังกฤษไปตลอดชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และรู้ว่าตนเองต้องการอะไรจากการเรียนภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1-3 ทั้ง 3 แผนการเรียนคือ 1) วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ 2) คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ และ 3) ภาษาอังกฤษ-ภาษาญี่ปุ่น-ภาษาจีน ประจำปีการศึกษา 1/2563 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับทักษะกระบวนการด้านภาษาอังกฤษ และ

ตอนที่ 2 เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ จำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร สรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 130 คนจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 3 แผนการเรียนคือ 1) วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ 2) คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ และ 3) ภาษาอังกฤษ-ภาษาญี่ปุ่น-ภาษาจีน มีนักเรียนตอบแบบสอบถามจำนวน 125 คน ในคาบเรียนสุดท้ายก่อนการสอบปลายภาคเรียนที่ 1/2563 คิดเป็นร้อยละ 96.15 และมีนักเรียนจำนวน 5 คนที่ไม่ได้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 3.85 เนื่องจากป่วยเป็นไข้หวัดสายพันธุ์ A และมาเรียนสาย
2. นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการเตรียมความพร้อมจากการศึกษาภาษาอังกฤษโดยดูภาพยนตร์ ศึกษาภาษาอังกฤษโดยการฟังเพลง อ่านบทความภาษาอังกฤษ และสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ภาษาอังกฤษ ตามลำดับ
3. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษและยิ่งรู้ภาษาอังกฤษยิ่งทำให้รู้สึกภูมิใจในตนเอง การเรียนรู้ภาษาอังกฤษทำให้ก้าวหน้า พัฒนาตนเองเป็นผู้เรียนรู้ภาษาอังกฤษไปตลอดชีวิต และรู้ว่าตนเองต้องการอะไรจากการเรียนภาษาอังกฤษ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การเรียนรู้ด้วยวิธีเรียนของนักเรียนคือ การที่นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง พัฒนาและฝึกฝนการเรียนรู้โดยสามารถตัดสินใจเลือกวิธีเรียนและการกระทำได้อย่างอิสระ และมีวิธีการควบคุมวิธีเรียนด้วยตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจ เกิดผลความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาเป้าหมาย มีความสามารถทางภาษาที่สูงขึ้น และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Little, 2000; Chamot, 2004; Benson, 2006)

ผลการวิจัยที่ได้จากการแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษและเห็นความสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษ เนื่องจากคะแนนภาษาอังกฤษมีผลต่อการใช้คำนวณคะแนนเพื่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 จากการวิจัยพบว่า นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษและยิ่งรู้ภาษาอังกฤษยิ่งทำให้รู้สึกภูมิใจในตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทำให้ก้าวหน้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 อยู่ในระดับมากที่สุด พัฒนาตนเองเป็นผู้เรียนรู้ภาษาอังกฤษไปตลอดชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุด และรู้ว่าตนเองต้องการอะไรจากการเรียนภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา ดีแป้น (2553) ที่พบว่า เจตคติต่อภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเป็นปัจจัยหนึ่งที่

ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ และเจตคติเป็นสิ่งสำคัญกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง หากผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษานั้น ๆ จะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนมากกว่า

จะเห็นว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนมีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเนื่องจากนักเรียนสามารถนำวิธีการเรียนหรือเทคนิคต่าง ๆ ที่ตนเองเลือกไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนได้อย่างมีอย่างมีประสิทธิภาพ (Little, 2000; Benson, 2011) นอกจากนี้ ยังพบว่าเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนประสบความสำเร็จ คือ กลวิธีด้านความรู้ความคิด แรงจูงใจ และทัศนคติ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้สอนยังคงมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โดยควรมีการปรับวิธีการเรียนการสอนภาษาให้สอดคล้องกับนักเรียนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญและมีอิทธิพลต่อการสร้างโอกาสให้นักเรียนมีวิธีเรียนของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปให้ผู้เกี่ยวข้องจัดการความรู้หรือโครงการเพื่อพัฒนาทักษะเกี่ยวกับภาษาอังกฤษที่ตรงประเด็น เช่น 1) โครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับอาจารย์ผู้สอน และ 2) ภาษาอังกฤษการพัฒนาเทคนิคการสอนใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
2. ผลการวิจัยสามารถเป็นแนวทางให้ผู้บริหารหน่วยงานจัดสรรงบประมาณในการจัดโครงการพัฒนาภาษาอังกฤษทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. ผลเกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ในส่วนของอาจารย์สาขาภาษาต่างประเทศควรสร้างเจตคติที่ดีและแรงจูงใจให้นักเรียนทุกระดับชั้นตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษและพัฒนาภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยฝึกฝนผ่านสื่อการเรียนรู้ที่มีหลากหลายในปัจจุบันเพื่อให้มีสมรรถนะด้านภาษาเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับระดับความพร้อมด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนในทุกระดับชั้นเพื่อนำผลมาพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้มีความพร้อมในการเรียนหรือสอบเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
2. ควรศึกษาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนไทยไม่มีความพร้อมด้านภาษาอังกฤษและแนวทางแก้ไขในทัศนะของนักวิชาการ ครูอาจารย์ และตัวนักเรียนเอง
3. ควรศึกษาความพร้อมด้านภาษาอังกฤษโดยเปลี่ยนเครื่องมือเป็นแบบทดสอบในแต่ละทักษะ

เอกสารอ้างอิง

- กุสุมา ยกช. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ขวัญชนก วิริยกุลโอภาส. (2556). การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน: กรณีสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ. วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2(2), 1-14.
- จิราพรรณ วิภาคทรัพย์ และจิรนนท์ เศตวงษ์. (2556). การเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ ขององค์กรรัฐวิสาหกิจ เพื่อรองรับการก้าวสู่ ประชาคมอาเซียน กรณีศึกษา การไฟฟ้าสำนักงานใหญ่ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 7 มกราคม 2564 จาก www.info.ms.su.ac.th
- จุฑาลักษณ์ เพื่องฟู. (2557). ความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชวนพิศ ชุมคง และสิริรัตน์ สีนประจักษ์ผล. (2558). การสะท้อนสมรรถนะความรู้พื้นฐานของครูด้านภาษาและเทคโนโลยีผ่านการสร้างความตระหนักด้วยตนเอง. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 15(1), 145 -151.
- ชาญชัย อินทรประวัตติ. (2554). จิตวิทยาสำหรับครู: ความพร้อมของผู้เรียน. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- แพรวนภา ถาแก้ว. (2556). พฤติกรรมการเตรียมความพร้อมในการเรียนภาษาต่างประเทศ เพื่อรับรองการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ปรินญาณิพนธ์เศรษฐศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วนิดา ดีแป้น. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย โดยการวิเคราะห์หุระดับ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุชา จันทน์เอม. (2544). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุชาดา บวรกิตติวงศ์. (2564). ผลกระทบของการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ที่มีผู้เกี่ยวข้อง. อนุสารอุดมศึกษา. ฉบับที่ 300.
- Benson, P. (2006). *Learner Autonomy 8: Insider Perspective on Autonomy Language in Language Teaching and Learning*. Dublin: Authentic.
- Benson, P. (2011). *Teaching and Researching Autonomy in Language Learning*. Harlow: Pearson Education.

- Chamot, A. U. (2004). Issue in Language Learning Strategy Research and Teaching. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 1, 14-26.
- Dornyei, Z. (2001). *Motivational Strategies in the Language Classroom*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Little, D. (2000). Autonomy and Autonomous Learners. In *Byram (ed.)*, 69-72.

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการบูรณาการเนื้อหาและภาษาในการอ่านวิชา
ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITY PACKAGE BASED ON CONTENT AND
LANGUAGE INTEGRATED LEARNING APPROACH IN ENGLISH READING FOR
GRADE-SIXTH STUDENTS

ชดาษา จันพรหมทอง^{1*}, ทวีศักดิ์ พุฒสุขชี², ศิริรัตน์ ลินประจักษ์ผล³, นพเก้า ณ พัทลุง⁴
Chadasa Janpromthong^{1*}, Thaweesak Putsukee², Sirirat Sinprajakpol³,
Noppakao Naphatthalung⁴

¹วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ

International college, Thaksin University

²บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ

Graduate School, Thaksin University

^{3,4}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Faculty of Education, Thaksin University

*Corresponding author, E-mail: madamdamd4@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการบูรณาการเนื้อหาและภาษาในการอ่าน
วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม
แนวการบูรณาการเนื้อหาและภาษาในการอ่านวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2563
ในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาม่วง จำนวน 3 คน โรงเรียนบ้าน
ห้วยบอน จำนวน 10 คน โรงเรียนบ้านท่า จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 43 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย
(Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลาก ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบการวิจัยเชิง
ทดลองแบบกลุ่มทดลอง เพื่อหาคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบกลุ่มทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง (one to
one testing) แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเล็ก (small group testing) แบบกลุ่มทดลองภาคสนาม (field group
testing) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการบูรณาการเนื้อหาและ
ภาษา จำนวน 5 เล่ม และแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 20 แผนฯ ละ 2 ชั่วโมง
รวมทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การหาประสิทธิภาพของชุด
กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกณฑ์ 80/80 (E1/E2)

ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวบูรณาการเนื้อหาและภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบกลุ่มทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง (one to one testing) มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 71.21/73.16 แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเล็ก (small group testing) มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 83.53/73.92 และแบบกลุ่มทดลองภาคสนามมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 82.21/80.26

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การบูรณาการเนื้อหาและภาษา การอ่านวิชาภาษาอังกฤษ

ABSTRACT

This research aims to develop learning activity set based on the integration of contents and language in English reading for Prathomsuksa 6 Students. The participants used in this research are Prathomsuksa 6 students studying in Academic Year 2020 in Sabayoi District, Songkhla Province. There are 3 schools: Ban Na Muang, Ban Huay Bon and Ban Ta. Forty-three students participated in the research with 3 from Ban Na Muang School; 10 from Ban Huay Bon School and 30 from Ban Ta School consecutively. The participants were withdrawn from simple random sampling. The experimental research pattern of experimental group was used to find the quality of learning activity set: one to one testing; small group testing and field group testing. The experimental tools were: Five copies of learning activity set based on the integration of content and language including twenty learning plans of 2 hours per plan with the total of 40 hours. The criteria of 80/80 (E1/E2) was used for the data analysis and statistics and efficiency of learning activity set.

The research finding was found that the development of learning activity set based on the integration of content and language for Prathomsuksa 6 students one to one testing gained the efficiency of 71.21/73.16, small group testing gained the efficiency of 83.53/73.92 and field group testing gained the efficiency of 82.21/80.26.

Keywords: Learning Activity Package, Content and Language Integrated Learning, English Reading

บทนำ

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาและการเรียนรู้วิทยาการต่างๆ ให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก การศึกษาภาษาอังกฤษจึงเป็นประเด็นแรกๆ ที่เน้นเพื่อให้สามารถเข้าถึงและพัฒนาใน

ศาสตร์อื่นๆ ซึ่งมีความเป็นสากลได้ ด้วยเหตุนี้จึงมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องมายาวนาน ในปี พ.ศ. 2539 มีการกำหนดให้นักเรียนเริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปี พ.ศ. 2544 มีการพัฒนาหลักสูตรอิงมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดเป้าหมายหรือกรอบทิศทางในการกำหนดเนื้อหา ทักษะกระบวนการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถบรรลุมาตรฐานที่กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) และเป็นครั้งแรกที่สถานศึกษาได้ทำหลักสูตรของตนเองโดยอิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อมาในปี พ.ศ. 2551 ทางกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ภาษาต่างประเทศเพื่อนบ้านและภาษาอื่นๆ สามารถจัดรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสมในสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา จากนั้นกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้มีการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Tests [O-NET]) ขึ้นเพื่อเป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้และความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามมาตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้แบบทดสอบที่เน้นการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นหลัก และแม้จะมีการทดสอบทักษะอื่นร่วมด้วย แต่ก็ต้องผ่านกระบวนการอ่านทั้งสิ้น ดังนั้น การอ่านเป็นทักษะที่มีความจำเป็นอย่างมาก เพราะเป็นทักษะที่สามารถเชื่อมโยงและบูรณาการกับทักษะภาษาอื่นๆ ได้ง่าย ทั้งการฟัง การพูดและการเขียน เนื่องจากผู้อ่านสามารถนำเอาข้อมูลที่ได้รับจากการอ่านมาใช้ประโยชน์ในการสื่อสารกับผู้อื่นได้ ยิ่งไปกว่านั้นทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดสำหรับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เพราะโอกาสใช้ทักษะการฟัง การพูด และการเขียนน้อยกว่าการอ่าน (สมบัติ อารังธวัช, 2557)

วิธีการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (Content and Language Integrated Learning) หรือ CLIL คือวิธีการใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เรื่องที่ไม่ใช่ภาษา โดยทั้งภาษาและเนื้อหาที่ไม่ใช่ภาษามีบทบาทร่วมกัน ทฤษฎี CLIL ได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถพัฒนาสมรรถนะทุกด้าน (overall competence) ของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ หมายความว่า ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนผ่านเนื้อหาวิชาที่นำมาบูรณาการกับการเรียนภาษาต่างประเทศ การบูรณาการเนื้อหาและภาษา เป็นวิธีการสอนที่เน้นการพัฒนาความรู้ด้านเนื้อหาวิชาไปพร้อมกับการเรียนภาษา โดยใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อ และยังทำให้ผู้เรียนมีแรงกระตุ้น (Motivation) ในการเรียนด้วย ซึ่ง CLIL ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) Content หรือเนื้อหาวิชา หมายถึงองค์ประกอบสำคัญของแนวคิดบูรณาการเนื้อหาและภาษา หมายถึงกระบวนการได้มาซึ่งความรู้ ทักษะ ความเข้าใจใน เนื้อหาวิชาที่เรียน (Coyle, Hood and Marsh, 2010) ซึ่งสามารถปรับใช้ได้กับหลายวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และศิลปะ เป็นต้น 2) Communication หรือการสื่อสาร หมายถึงการใช้ภาษาในกระบวนการได้มาซึ่งความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน ในขณะเดียวกันผู้เรียนได้เรียนรู้

การใช้ภาษาด้วย 3) Cognition หรือการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการพัฒนาทักษะการคิดจากนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้ ผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน มีทักษะในการแก้ไขปัญหาได้ และ 4) Culture หรือวัฒนธรรม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการสื่อสารหรือการแลกเปลี่ยน ทักษะด้านความรู้เนื้อหาวิชาระหว่างผู้เรียน นำไปสู่การเรียนรู้ที่จะยอมรับความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนต้องเรียนรู้ในการยอมรับวัฒนธรรมที่หลากหลายและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Coyle, Hood & Marsh, 2010, Bruton, 2011; Costa, 2011; Bentley, 2010) ดังนั้น เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้โดยวิธีการบูรณาการเนื้อหาและภาษา จะสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้ทั้งในเชิงเนื้อหาและความสามารถในการด้านภาษา เพราะยังผู้เรียนคุ้นเคยกับภาษาต่างประเทศที่ใช้เรียนมากเท่าไร ผู้เรียนจะคุ้นเคยกับบริบทภาษาที่ใช้ว่าเป็นเสมือนส่วนหนึ่งในการเรียน แล้วผู้เรียนจะรู้สึกมั่นใจและมีแรงกระตุ้นในการเรียนเนื้อหาวิชานั้นๆ ด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning) พัฒนาระบวนการคิด (thinking skills) และการเรียนรู้ (learning skills) ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ (Costa & D'Angelo, 2011 และ Coyle, Phillip & David, 2011)

อย่างไรก็ตามการพัฒนานักเรียนอย่างเดียวยังคงไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาทางการศึกษาที่ยั่งยืน ครูถือเป็นส่วนประกอบสำคัญในการพัฒนา ซึ่ง กาญจนา เจริญศรี (2559) ได้ค้นพบว่า การศึกษากับการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น ผู้สอนและผู้เรียนต้องมีสมรรถนะ (Competencies) ในด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ การวาดภาพอนาคตที่พึงประสงค์ การตัดสินใจในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นและด้านสภาพแวดล้อมในลักษณะสมดุล และการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการปรากฏการณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อความเข้าใจและคิดหาแนวทางสร้างกิจกรรมหรือบทเรียนในการแก้ไขปรับปรุงให้คุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชนและสังคมดีขึ้น

บททวนวรรณกรรม

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการบูรณาการเนื้อหาและภาษาในการอ่านวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียดดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1. ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

2. ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาความสัมพันธ์

ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3. **ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น** การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

4. **ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก** การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆ ไว้ดังนี้

1. **ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม** แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2. **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต** ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปฏักฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

3. **เศรษฐศาสตร์** การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. **ประวัติศาสตร์** เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

5. **ภูมิศาสตร์** ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2551) สรุปไว้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ชุดสื่อประสมซึ่งผลิตขึ้นมาอย่างมีระบบ มีความสมบูรณ์เบ็ดเสร็จในตัวเอง โดยมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาประสบการณ์ที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมในการผลิตและการใช้สื่อการสอน ที่เริ่มมีบทบาทต่อการเรียนการสอนทุกระดับในปัจจุบันและในอนาคต เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะเป็นแนวทางใหม่ที่จะช่วยแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นระบบของการวางแผนการสอนที่สอดคล้องกับจุดหมายของเนื้อหาวิชานั้นๆ จึงทำให้เกิดประโยชน์และคุณค่าในการเรียนการสอนอย่างมาก

จันทร์คำ ยาสาไชย และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2559) สรุปไว้ว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อประสมที่จัดไว้อย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา หน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจง่าย มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และใช้สำหรับผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อยที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้นสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง สื่อประสมสำเร็จรูปที่ครูสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ มีความสมบูรณ์แบบในตัวเอง โดยสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ประกอบด้วยคู่มือครู แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นต้น ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเชื่อถือได้จะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนได้ สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนได้เป็นอย่างดี

ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) ได้ให้หลักการออกแบบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มจากศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการสอน และเริ่มออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้
2. เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้มีองค์ประกอบครบถ้วน โดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบ คือ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และอาจจะมีการผนวกท้ายบทที่แสดงให้เห็นถึง สื่อวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ในกิจกรรม ใบงาน ใบความรู้ เครื่องมือวัดประเมินผล เป็นต้น
3. สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการผลิตสื่อ และเครื่องมือต่างๆ ของแต่ละชุดกิจกรรมตามตารางออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
4. เขียนคู่มือการใช้ชุดกิจกรรม โดยคู่มืออาจมีองค์ประกอบ คือ คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมสำหรับครู คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียน รายการอุปกรณ์ในชุดกิจกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดประเมินผลการเรียนรู้จากชุดกิจกรรม

การทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การทดลองใช้ หมายถึง การนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผลิตเป็นต้นแบบไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละระบบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เท่ากับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การทดลองสอนจริง หมายถึง การนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำการทดลองใช้และปรับปรุงแล้วของทุกหน่วยในแต่ละวิชาไปสอนจริงในชั้นเรียน หรือในสถานการณ์เรียนที่แท้จริง

ความจำเป็นที่ต้องการทดสอบประสิทธิภาพในระบบการผลิตทุกประเภทจะต้องมีการตรวจสอบเสียก่อน เพื่อเป็นการประกันว่าจะมีประสิทธิภาพจริงตามที่มุ่งหวังไว้ การทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความจำเป็นสำหรับผู้ผลิต ผู้ใช้ ซึ่งแยกอธิบายได้ดังนี้

สำหรับหน่วยงานผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการประกันคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่าอยู่ในขั้นที่พอเหมาะที่จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมากหรือไม่ หากไม่มีการทดสอบประสิทธิภาพเสียก่อน ถ้าผลิตออกมาใช้ประโยชน์ไม่ดี ก็จำเป็นต้องทำใหม่ เป็นการสิ้นเปลืองเวลา แรงงาน และเงินทุน

สำหรับผู้ที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ก่อนนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ ครูควรมั่นใจว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง การทดสอบประสิทธิภาพตามลำดับขั้นจะช่วยให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ค่าทางการสอนจริงตามที่เกณฑ์กำหนดไว้

สำหรับผู้ผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่าเนื้อหาที่บรรจุลงในชุดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจ ช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัดแรงงาน แรงสมอง เวลา และเงินทองในการเตรียมต้นแบบ

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ครูผู้สอนคาดว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยคะแนนการทำงานและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด สรุปแล้วหมายถึง E1 และ E2 คือประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์

วิธีคำนวณหาประสิทธิภาพ

ในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกณฑ์ E1/E2 เป็นวิธีการที่สามารถชี้วัดประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ทั้งภาพรวมในลักษณะกว้าง และวัดส่วนย่อยเป็นรายจุดประสงค์ทำให้ได้ผลการวัดที่ชัดเจน นำข้อมูลที่ได้มาเป็นเครื่องตัดสินใจได้โดยไม่ต้องใช้วิธีการอื่นมาประกอบให้เกิดการซ้ำซ้อนอีก

เกณฑ์ที่ใช้คือ E1/E2 อาจเท่ากับ 80/80 หรือ 90/90 หรืออื่นๆ อีกก็ได้ แต่ถ้ากำหนดเกณฑ์ไว้ต่ำเกินไปอาจทำให้ผู้ใช้บทเรียนไม่เชื่อถือคุณภาพของบทเรียน การหาค่า E1 และ E2 มีวิธีการคำนวณหาค่าร้อยละโดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$E1 = (\Sigma X/N) \times 100$$

A

โดย E1 คือประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดและหรือประกอบด้วกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน

ΣX คือ คะแนนจากการทำแบบฝึกหัดและหรือการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน

A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดและหรือกิจกรรมการเรียนรู้

N คือ จำนวนผู้เรียน

$$E2 = (\Sigma F/N) \times 100$$

B

โดยที่ E2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้) คิดเป็นอัตราส่วนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนและหรือประกอบกิจกรรมหลังเรียน

ΣF คือ คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนและหรือการประกอบกิจกรรมหลังเรียน

B คือ คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียนและหรือกิจกรรมหลังเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียน

ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ

เมื่อผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบได้แล้วต้องนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดสอบประสิทธิภาพซึ่งทำได้ตามขั้นตอนนี้

ขั้นที่ 1 ทดลองแบบเดี่ยว เป็นการทดลองครู 1 คนต่อผู้เรียน 1 คน โดยทดลองกับผู้เรียนก่อน จากนั้นนำไปทดลองกับผู้เรียนระดับปานกลาง และเก่งตามลำดับหลังจากที่คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น ถ้าเวลาไม่อำนวยและสภาพการณ์ไม่เหมาะสมก็ทดลองกับผู้เรียนอ่อนหรือปานกลางก็ได้ โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองแบบเดี่ยวนี้นี้จะได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มากแต่เมื่อปรับปรุงแล้วคะแนนจะสูงขึ้นอีกในการทดลองแบบกลุ่มต่อไปในขั้นนี้จะมีประสิทธิภาพประมาณ 60/60

ขั้นที่ 2 ทดลองแบบกลุ่ม เป็นการทดลองครู 1 คนต่อผู้เรียน 6 - 10 คนโดยคณะผู้เรียนห้ามทดลองกับเด็กที่เรียนอ่อนหรือเก่งล้วน เมื่อคำนวณหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วจึงนำมาปรับปรุงข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง ในครั้งนี้คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าเกณฑ์โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10% นั้นเอง

ขั้นที่ 3 ทดสอบภาคสนาม เป็นการทดลองครู 1 คน ต่อผู้เรียนทั้งชั้น ที่เลือกมาทดลองจะต้องมีนักเรียนคละกันไม่ควรเลือกห้องที่เรียนเก่งหรือเรียนอ่อนล้วน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วทำการปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5% ถือว่ายอมรับได้ หากแตกต่างกันมากผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่โดยยึดสภาพการณ์ตามความเป็นจริง สถานที่เวลาสำหรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม ควรใช้เวลานอกชั้นเรียนหรือแยกผู้เรียนมาเรียนต่างหากจากห้องเรียนอาจเป็นห้องประชุมโรงเรียนโรงอาหารหรือสนามได้ร่มไม้ก็ได้

การบูรณาการเนื้อหาและภาษา

การบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) หมายถึง การศึกษาที่ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นทั้งเนื้อหาวิชาและภาษาไปพร้อมกัน (Coyle, Hood, & Marsh, 2011) นอกจากนั้น Marsh (2000) ยังได้ให้คำจำกัดความของการบูรณาการเนื้อหาและภาษาว่า เป็นการใช้ภาษาเพื่อเรียนรู้และเรียนรู้ในการใช้ภาษา (Using languages to learn and learning to use languages)

ขวัญจิตต์ สุวรรณรัตน์ (2560) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาเป็นเป้าหมายเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอน กล่าวคือ เป็นการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนให้นักเรียนนักศึกษาได้เรียนรู้หลักภาษาไปด้วยในเวลาเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ทำให้การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) ช่วยเพิ่มความสนุกสนานในชั้นเรียนมากขึ้น เนื่องจากบรรยากาศในชั้นเรียนไม่เหมือนการเรียนภาษาอังกฤษแบบทั่วไปที่นักเรียน นักศึกษาต้องท่องคำศัพท์ ท่องจำตารางกริยาสามช่อง หรือท่องจำรูปแบบสำนวนหรือประโยคที่ต้องใช้อีกต่อไป แต่นักเรียน นักศึกษาจะมีโอกาสมองเห็นภาพของการนำทักษะภาษาอังกฤษที่กำลังเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันจริงๆ มากขึ้น

องค์ประกอบของการบูรณาการเนื้อหาและภาษา

1. **Content** หรือ เนื้อหา เป็นกระบวนการได้มาซึ่งความรู้ ทักษะ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน เนื้อหา (Content) เป็นองค์ประกอบสำคัญของแนวคิดบูรณาการเนื้อหาและภาษา ซึ่งสามารถปรับใช้ได้กับหลายวิชา เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นต้น การเลือกเนื้อหาควรเลือกหัวข้อที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะและกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ตามโครงสร้างวิชาที่บูรณาการ

2. **Communication** หรือ การสื่อสาร หมายถึงการใช้ภาษาในกระบวนการได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน ในขณะเดียวกันผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ภาษาด้วยการสื่อสาร

3. **Cognition** คือการเรียนรู้ หมายถึงกระบวนการพัฒนาทักษะการคิดจากนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้ ผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน มีทักษะในการแก้ไขปัญหาได้

4. **Culture** คือวัฒนธรรม หมายถึงการมีส่วนร่วมในการสื่อสารหรือการแลกเปลี่ยนทัศนคติด้านความรู้ เนื้อหาวิชาระหว่างผู้เรียน นำไปสู่การเรียนรู้ที่จะยอมรับความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนต้องเรียนรู้ในการยอมรับวัฒนธรรมที่หลากหลายและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

การประเมินผลของการบูรณาการเนื้อหาและภาษา

Short (1993) ได้ให้แนวทางการในการประเมินการบูรณาการเนื้อหาและภาษาไว้ คือ ในการประเมินการเรียนรู้ตามแนวการบูรณาการเนื้อหาและภาษานั้น สามารถทำได้โดยยึดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน การวัดผลเน้นตามศาสตร์ที่เรียนโดยใช้กรอบ 4Cs (Content, Communication, Cognition, Culture) ซึ่งประกอบด้วย การประเมินในด้านเนื้อหา ก่อน แล้วตามด้วยการประเมินภาษา แต่ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวการบูรณาการเนื้อหาและภาษานั้นมีองค์ประกอบในการประเมินหลายอย่างตามธรรมชาติของการบูรณาการ จึงไม่สามารถประเมินทุกสิ่งได้ ควรใช้การประเมินแบบผสมผสาน กล่าวคือ ใช้แบบประเมินที่

เป็นทางการ (format assessment) และแบบไม่เป็นทางการ (informal assessment) ซึ่งใช้ task – based และ assignment – based และควรให้ผู้เรียนคุ้นชินกับวิธีการและเกณฑ์การประเมิน โดยผู้สอนใช้การอธิบายให้ผู้เรียนทราบเกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน

การอ่านเพื่อความเข้าใจ

การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิดจากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ประโยชน์ได้ การอ่านไม่ใช่แค่ความสามารถในการถอดความหมายของตัวอักษรและการอ่านเนื้อหาได้อย่างคล่องแคล่วในระดับหนึ่งเท่านั้น เป้าหมายของการอ่านคือความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน การสอนการอ่านจึงต้องปลูกฝังทักษะอย่างลึกซึ้ง ไม่ใช่แค่ความเข้าใจผิวเผินหรือเข้าใจตามตัวอักษรเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

ความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ชนมณี แก้วพิกุล (2553) สรุปไว้ว่า การอ่านของแต่ละบุคคลมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกัน การอ่านที่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนทำให้อ่านได้รวดเร็วตรงตามที่ต้องการ ทุกคนได้รับประโยชน์จากการอ่านและมีความสุขในสิ่งที่ตนอ่าน ผู้สอนควรให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับข้อเขียนที่มีลักษณะต่างๆ ทั้งข้อเขียนที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง ทั้งนี้เพราะผู้สอนต้องพัฒนาทักษะการอ่านให้แก่ผู้เรียนควบคู่ไปกับการสอนเนื้อหาในบทเรียน โดยผู้สอนต้องตั้งจุดประสงค์ในการสอนแต่ละครั้ง

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

Searfoss and Readence (1994) แบ่งระดับความเข้าใจและความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับความเข้าใจความหมายของตัวอักษร (Literal Statement) เป็นระดับความเข้าใจขั้นพื้นฐาน คือ ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียนไว้ตรงตามตัวอักษรที่ปรากฏในเนื้อหา
2. ระดับความเข้าใจในชั้นตีความ (Interpretive Statements) หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านได้ลึกซึ้งกว่าในระดับแรก ผู้อ่านต้องใช้การตีความสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้โดยตรง หากแต่เป็นความหมายที่แฝงอยู่ในเรื่อง
3. ระดับความเข้าใจขั้นประยุกต์ใช้ (Applied Statements) ได้แก่ การอ่านที่ผู้อ่านได้นำเอาแนวคิดที่ได้จากบทอ่านไปประยุกต์ใช้โดยเชื่อมโยงความรู้หรือประสบการณ์เดิมผนวกเข้ากับความรู้ที่ได้จากบทอ่านและนำเอาแนวคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการบูรณาการเนื้อหาและภาษาในการอ่านวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอสะบ้าย้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,011 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนในอำเภอสะบ้าย้อย ที่กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 43 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ได้มา แยกเป็น

1. การทดลองเครื่องมือแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) จำนวน 3 คน
2. การทดลองเครื่องมือแบบกลุ่มเล็ก (1: 3) จำนวน 10 คน
3. การทดลองเครื่องมือแบบภาคสนาม (1: 10) จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
2. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 20 แผน สำหรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 เล่มๆ ละ 4 แผนๆ ละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลาทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้กับกลุ่มทดลองทั้งหมด 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (one to one testing) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 การศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านนาม่วง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 3 คน ที่มีผลการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ สูง ปานกลาง ต่ำ ระดับละ 1 คน
2. กลุ่มทดลองกลุ่มเล็ก (small group testing) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านห้วยบอน อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 10 คน ที่มีผลการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ สูง และ ต่ำ ระดับละ 3 คน และระดับปานกลาง 4 คน
3. กลุ่มทดลองภาคสนาม (field group testing) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านท่า อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน ที่มีผลการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ สูง ปานกลาง ต่ำ ระดับละ 10 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการนำคะแนนรวมแบบฝึกปฏิบัติ หรือผลงาน ในขณะที่ประกอบกิจกรรมกลุ่มหรือเดี่ยว และคะแนนสอบหลังเรียนมาคำนวณหาค่า $\square_1/\square_2$ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการทดลองครั้งที่ 1 แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (one to one testing) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านนาม่วง อำเภอสบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 3 คน ที่มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ สูง ปานกลาง ต่ำ ระดับละ 1 คน

ตารางที่ 1: แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการบูรณาการเนื้อหาและภาษา แบบหนึ่งต่อหนึ่ง

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน			แบบทดสอบหลังเรียน			ประสิทธิภาพ
คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E1	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E2	E1/E2
160	113.93	71.21	80	58.53	73.16	71.21/73.16

จากตาราง 1 พบว่า ผลคะแนนที่ได้รับจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน E1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 71.21 และผลคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียน E2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 73.16 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 สรุปได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการบูรณาการเนื้อหาและภาษาไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการทดลองครั้งที่ 2 แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเล็ก (small group testing) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านห้วยบอน อำเภอสบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 10 คน ที่มีผลการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ สูง และ ต่ำ ระดับละ 3 คน และระดับปานกลาง 4 คน

ตารางที่ 2: แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการบูรณาการเนื้อหาและภาษา แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเล็ก

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน			แบบทดสอบหลังเรียน			ประสิทธิภาพ
คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E1	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E2	E1/E2
160	133.64	83.53	80	59.14	73.92	83.53/73.92

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลคะแนนที่ได้รับจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน E1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 83.53 และผลคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียน E2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 73.92 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 สรุปได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการบูรณาการเนื้อหาและภาษาไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการทดลองครั้งที่ 3 แบบกลุ่มทดลองภาคสนาม (field group testing) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านท่า อำเภอบ้านค่าย จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน ที่มีผลการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ สูง ปานกลาง ต่ำ ระดับละ 10 คน

ตารางที่ 3: แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการบูรณาการเนื้อหาและภาษา แบบกลุ่มทดลองภาคสนาม

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน			แบบทดสอบหลังเรียน			ประสิทธิภาพ
คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E1	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E2	E1/E2
160	131.53	82.21	80	64.21	80.26	82.21/80.26

จากตาราง 3 พบว่า ผลคะแนนที่ได้รับจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน E1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.21 และผลคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียน E2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80.26 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 สรุปได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการบูรณาการเนื้อหาและภาษามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

สรุป

ผลจากการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการบูรณาการเนื้อหาและภาษาในการอ่านวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน และสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ผลจากการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการบูรณาการเนื้อหาและภาษาในการอ่านวิชาภาษาอังกฤษนั้น ค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่วางแผนไว้ คือ กลุ่มทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (one to one testing) มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการที่ 71.21 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ 73.16 กลุ่มทดลองกลุ่มเล็ก (small group testing) มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการที่ 83.53 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ 73.92 และ กลุ่มทดลองภาคสนาม (field group testing) มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการที่ 82.21 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ 80.26 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการบูรณาการเนื้อหาและภาษาในการอ่านวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ค้นพบและนำเสนอมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการบูรณาการเนื้อหาและภาษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปทดลองกับกลุ่มทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (one to one testing) มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการที่ 71.21 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ 73.16 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 มีสาเหตุมาจากเนื้อหาที่ใช้มีความยากเกินไป และใกล้ตัวนักเรียน นักเรียนไม่สามารถอ่านด้วยตนเองได้ ในการกระบวนการจัดการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามลำดับความยาก/ง่าย นักเรียนไม่รู้จักคำศัพท์ใหม่ ทำให้ใช้เวลาในการอ่านมาก

2. ผลการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการบูรณาการเนื้อหาและภาษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปทดลองกับกลุ่มทดลองกลุ่มเล็ก (small group testing) มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการที่ 83.53 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ 73.92 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 มีสาเหตุมาจากหลังมีการปรับปรุงเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และเพิ่มการสอนคำศัพท์ใหม่ให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการอ่านมากขึ้น ทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้มีค่าประสิทธิภาพพัฒนาขึ้น แต่ผู้เรียนยังขาดทักษะในการเชื่อมโยงการอ่าน การคิดวิเคราะห์เนื้อหา ทำให้ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

3. ผลการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการบูรณาการเนื้อหาและภาษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปทดลองกับกลุ่มทดลองภาคสนาม (field group testing) มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการที่ 82.21 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ 80.26 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจากในกระบวนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ปรับเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) เพิ่มกิจกรรมเกมคำศัพท์ 2) ใช้คำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในบทอ่านอย่างน้อย 3 – 5 คำถามก่อนผ่านไปทำกิจกรรมถัดไป 3) ใช้กิจกรรมเสริมการคิดวิเคราะห์และการเชื่อมโยงบทอ่าน และ 4) เลือกเนื้อหาไม่ยากเกินไป ทันสมัย และใกล้ตัวนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนต้องมีความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการบูรณาการเนื้อหาและภาษา โดยเฉพาะเป้าหมายของภาษาในแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้

1.2 ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มาก และทำหน้าที่คอยชี้แนะพร้อมทั้งกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา โดยใช้เนื้อหาวิชาอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ เพราะกระบวนการน่าสนใจ

2.2 ควรมีการวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ในระดับชั้นอื่นๆ เช่น มัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด (มหาชน).
- กาญจนา เจริญสี. (2559). การศึกษากับการพัฒนาที่ยั่งยืน. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 21(2), 13-18.
- ขวัญจิตต์ สุวรรณพรัตน์. (2560). การสอนภาษาอังกฤษและการพัฒนาที่ยั่งยืน: เส้นขนานที่บรรจบกัน. *อินทนิลทักษิณสาร*, 12(3), (ฉบับพิเศษ).
- จันทร์คำ ยาสาไชย และสุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2559). การพัฒนาชุดการสอนเพื่อพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์. *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 7*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชนมณี แก้วพิกุล. (2553). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทยจากบทเพลงไทยลูกทุ่งสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2551). *การสร้างชุดการสอน*. สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2562, จาก <http://innosawake.blogspot.com/2008/07/1.html>
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 5(1), 7-20.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: บริษัท แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2557). *นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ*. พิมพ์ครั้งที่ 27. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *แนวทางการจัดการเรียนรู้หนังสืออ่านนอกเวลาสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สกสค.ลาดพร้าว.
- สุดาพร พงษ์พิษณุ, สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์, สุนทร บำเรอราช และวิมลรัตน์ จตุรานนท์. (2558). การสร้างชุดการเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยการอ่าน และเขียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 26(2), 10-19.
- Bentley, K. (2010). *The TKT Teaching Knowledge Test Cause*. University of Cambridge: Cambridge ESOL.
- Bruton, A. (2011). Are the Differences Between CLIL And Non-CLIL Groups In Andalusia Due to CLIL? A Reply to Lorenzo, Casal and Moore. *Applied Linguistics*, 32, 236 -241.
- Costa, F. & D'Angelo, L. (2011). CLIL: A Suit for All Seasons?. *Latin American Journal of Content & Language Integrated Learning*, 4(1), 1-13.

- Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *CLIL Content and Language Integrated Learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Coyle, D., Phillip, H. & David, M. (2011). *CLIL (Content and Language Integrated Learning)*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Marsh, D. (2000). *Using Languages to Learn and Learning to Use Languages; An Introduction to CLIL for Parents and Young People, TIE-CLIL*. Retrieved December 2, 2020, from <http://www.tieclil.org/HTML/products.html>
- Searfoss, Lyndon W. & John E. (1994). *Helping Children Learn to Read*. 3rd ed. Needham Heights: Allyn and Bacon.
- Short, D. J. (1993). *Assessing Integrated Language and Content Instruction*. Retrieved December 8, 2020, from <http://www.ncela.gwu.edu/pubs/tesol/tesolquarterly/assessin.htm>

การพัฒนาแบบจำลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโครงการ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน
ด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตยในโรงเรียน

A DEVELOPING MODEL OF COLLABORATIVE PROJECT-BASED LEARNING ACTIVITIES
TO DEVELOP THE POTENTIAL OF LEARNERS IN ENHANCING THE CONSCIOUSNESS
OF BEING A GOOD CITIZEN IN DEMOCRACY IN SCHOOLS

กุหลาบ ปุริสาร^{1*}, อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์², กุสุมา ดำรงชัย³
Kularb Purisarn^{1*}, Artit Chatchaipolrut², Kusuma Damrongchai³

^{1,2} คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

^{1,2} Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars

³ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

³ Faculty of Business Administration, College of Asian Scholars

*Corresponding author, E-mail: kularb@cas.ac.th

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ นำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโครงการ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยมีวิธีดำเนินงาน 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การวางแผนและการเตรียมการ ระยะที่ 2 จัดประชุมปฏิบัติการ ระยะที่ 3 นิเทศ ติดตามและประเมินผล

สรุปผลการดำเนินงานโครงการดีเด่น 2 โครงการ ได้ดังนี้

กรณีศึกษาโรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ ชื่อโครงการ “ธนาคารขยะรีไซเคิลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตย”

กรณีศึกษาโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ชื่อโครงการ “การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อวิถีประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21”

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบร่วมมือ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

ABSTRACT

This article aimed to present a model of collaborative project-based learning activities to develop learners in enhancing consciousness of being a good citizen in a democratic way of life in schools. There were 3 phases of operation as follows: phase 1: planning and preparation, phase 2: organizing meetings, and phase 3: supervision, follow-up, and evaluation.

There was a summary of outstanding project results as follows:

A case study of Khoksi Pittayasan School, its project title was “Recycled Waste Bank to Save the Environment and Raise Awareness of Good Citizenship in a Democratic Lifestyle”.

A case study of Muang Phon Phitthayakom School, the project title was “Digital Media Development for Democracy in the 21st Century”.

Keywords: A Model of Collaborate Learning Activities, Collaborate Learning Activity, Good Citizen in the Democratic System

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 80(3) กำหนดให้ปลูกฝังผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ราชกิจจานุเบกษา, 2550) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 7 ที่กำหนดไว้ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่ามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 5)

สถานศึกษาเป็นสถาบันหลัก ในด้านการพัฒนาประชาธิปไตยไปสู่ครรลองที่ดีตามที่สังคมพึงปรารถนา การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนจึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำวิถีประชาธิปไตยมากล่อมเกล่าในสถานศึกษา (วิสุทธิ์ โพธิแท่น, 2554) โดยเริ่มตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานภายใต้หลัก 3 หลัก คือ 1) การวางธรรมเนียม คือ การเคารพในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ในทุกโอกาส ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคม วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงาม 2) ปัญญาธรรม คือการส่งเสริมให้นักเรียนไม่ถือตนเป็นใหญ่ รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับและปฏิบัติตามมติของเสียงข้างมากใช้เหตุผลในการรับฟังคนอื่น และ 3) สามัคคีธรรม คือ การร่วมมือกันในการเรียนรู้หรือการทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่มได้แก่ การวางแผนการทำงาน การทำงานด้วยความตั้งใจและรับผิดชอบต่องาน ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน รู้จักการประนีประนอมการแบ่งปันกันและกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) การประสานงานกันเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกของนักเรียน ให้ยึดมั่นในวิถีประชาธิปไตย รู้จักรับฟัง รวมทั้งเคารพสิทธิของผู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ทั้งนี้ภายใต้หลัก 3 ประการ จะส่งผลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองตามหลักประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุขได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยใช้รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแต่การพัฒนาประชาธิปไตยยังไม่บรรลุผลตามเจตนารมณ์ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจอย่างชัดเจนในสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่และความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองของประเทศและสาเหตุที่สำคัญนั้นเกิดจากการที่ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงในเนื้อหาสาระและแก่นแท้ของประชาธิปไตย ความไม่เข้าใจในแนวคิด “ประชาธิปไตย” หรือไม่เข้าใจว่าประชาธิปไตยแท้จริงคืออะไร ทำให้ประชาชนไม่ตระหนักชัดในความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารดูแลประเทศ การพัฒนาประชาธิปไตยของไทยจึงเป็นไปอย่างล่าช้าและบางครั้งไม่เป็นไปเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริง การพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศจะบรรลุตามเจตนารมณ์ ควรพัฒนาประชาธิปไตยให้กับเด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญและเป็นทรัพยากรอันมีคุณค่าของประเทศชาติซึ่งการพัฒนาจากกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวจะมีผลเชื่อมโยงไปยังภาคส่วนอื่น ๆ ของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 1) สอดคล้องกับถวิล บุรีกุล (อ้างถึงในการสัมมนาคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551 อ้างถึงในจรรยาตรี มาตลิกโกวิท และคณะ, 2553, น. 2-3) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ค่านิยมประชาธิปไตยของเยาวชน พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าควรยึดความคิดเห็นของตนเองเป็นหลักโดยไม่สนใจความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน การเอาเปรียบคนอื่นเป็นเรื่องธรรมดาไม่เข้าใจในเรื่องความเป็นประชาธิปไตย ไม่เชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย และไม่เชื่อมั่นในสถาบันที่ค้ำจุนประชาธิปไตย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญอันเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศชาติ เป็นการพัฒนาที่มีผลไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศจะบรรลุเป้าหมายได้นั้นควรพัฒนาประชาธิปไตยให้แก่การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้นักเรียนได้เข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยเพื่อนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและมีความศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตยจนเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย นับว่าเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยเวลาในการปลูกฝังและอบรมหล่อหลอมทั้งทางตรงและทางอ้อมเริ่มตั้งแต่ครอบครัวสถาบันการศึกษาและจากสังคมโดยส่วนรวมอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่จะเป็นอนาคตของชาติและประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ซึ่งมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาทางการเมืองของไทยต่อไปในอนาคตจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาล หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องและจริงจังทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ (สุภาพร ชัยฤกษ์, 2552, น. 2)

นอกจากนั้น วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย ที่ระบุว่าการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่สำคัญ คือ 1) รัฐต้องพัฒนาคนในสังคมไทยให้มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยใช้กระบวนการทางการศึกษา กระบวนการทางการเรียนรู้ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยและ

2) ปรับกระบวนการทัศน์ สร้างความสำนึกและความรับผิดชอบในองค์กร หน่วยงาน และสถาบันต่าง ๆ ทุกส่วนของสังคม จัดกระบวนการเรียนรู้ ประสบการณ์ การศึกษาและฝึกอบรมให้บุคคลในองค์กรและประชาชนมีความรู้ ค่านิยมและมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย และเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (สถาบันพระปกเกล้า, 2544, น. 12)

จากการลงพื้นที่ประสานงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยคณะกรรมการดำเนินโครงการของวิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย ได้เข้าร่วมประชุมกับคณะผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามโครงการโรงเรียนคุณภาพชุมชน คือโรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ ซึ่งมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ใน การที่จะเข้าร่วมโครงการ ฯ และได้ร่วมลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับทางวิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย ตลอดจน ซึ่งเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย ได้เลือกโรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์เป็นโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย และเลือกโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม โดยคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มุ่งมั่นที่จะพัฒนาครูผู้สอน ผู้ปกครองและนักเรียนกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว โดยใช้การวิจัยและพัฒนา แบ่งเป็น 3 ระยะ รูปแบบเก็บข้อมูลจะเป็นทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นตัวขับเคลื่อนโครงการ โดยมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศติดตาม การจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสังเกต การสัมภาษณ์ และการติดตามประเมินผลเป็นระยะ ๆ

คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะเสนอบทความวิชาการที่ได้จากการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโครงการ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดี ในวิถีชีวิตประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยจะพัฒนารูปแบบการบริหารประชาธิปไตยในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายแต่ละโรงเรียนมีลักษณะอย่างไร โดยเริ่มจากการพัฒนาครูผู้สอนทุกกลุ่มเป้าหมายการร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างประชาธิปไตยร่วมกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ในโรงเรียน เพื่อสร้างให้ผู้เรียนเกิดวิถีชีวิตประชาธิปไตยแบบต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป ซึ่งผลกระทบจะลงสู่วิถีชีวิต ครอบครัว ผู้ปกครอง และชุมชนต่อไปสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารประชาธิปไตยในโรงเรียน ให้มีความเหมาะสมสอดคล้อง ในอันที่จะส่งผลให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในโรงเรียนท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไปในที่สุด

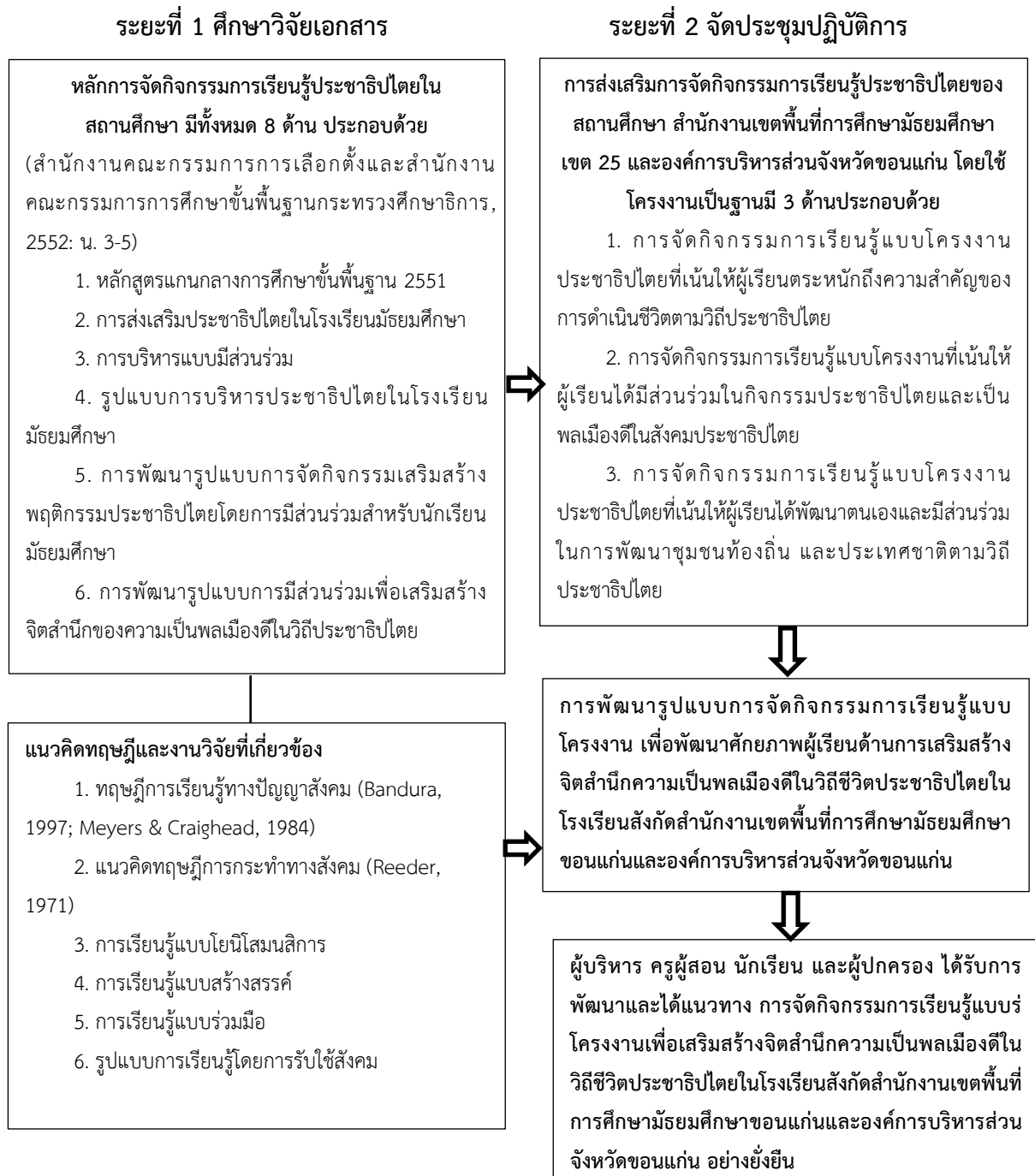
วัตถุประสงค์การพัฒนา

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย
2. เพื่อยกระดับมาตรฐานความรู้และทักษะด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดี ในวิถีประชาธิปไตยของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย

1. โรงเรียน เมืองพล พัทธาคม	ครู 50 คน	มีนักเรียน 80 คน
2. โรงเรียน โคกสีพิทยาสรรพ์	ครู 30 คน	มีนักเรียน 100 คน
รวม	ครู 80 คน	นักเรียน 180 คน

เสนอกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบ ดังนี้

วิธีดำเนินการพัฒนา มี 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 วางแผนและการเตรียมการ

1. ประชุมร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และโรงเรียน เพื่อกำหนดเป้าหมาย ความสำคัญ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการยกระดับคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โครงงานเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดี ในวิถีประชาธิปไตย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น การศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับโรงเรียนอย่างยั่งยืน

2. วางแผนและประสานงานร่วมกับโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายด้านรูปแบบกิจกรรม ระยะเวลา และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินโครงการการพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโครงงานเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

3. ออกแบบสื่อและเตรียมความพร้อม เตรียมคู่มือ/เตรียมแผนการสอน ไม่ต่ำกว่า 4 แผน ที่มีรูปแบบวิธีสอนที่เน้นการพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในแต่ละกลุ่มสาระ/สื่อ/แบบประเมินผล/แบบทดสอบก่อนเรียน/แบบทดสอบหลังเรียน/แบบสังเกต/แบบสัมภาษณ์

4. จัดเตรียมเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินโครงการตามแผน และเลือกกลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน ผู้ปกครอง โครงการ/และนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในแต่ละโรงเรียน (8 กลุ่มสาระ) โดยการออกแบบสำรวจและสัมภาษณ์ครู ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการและประสานโรงเรียนเพื่อนัดหมายและชี้แจงรายละเอียดการเตรียมการเพิ่มเติม

ระยะที่ 2 จัดประชุมปฏิบัติการ

1. ทดสอบความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประชาธิปไตยก่อนดำเนินโครงการ (Pre-Test) เกี่ยวกับ วิธีสอน/การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน/การวัดการประเมิน/การทำรายงานผล

2. ดำเนินโครงการตามรูปแบบกิจกรรมในการพัฒนากลุ่มเป้าหมายที่กำหนด โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้การบริหารประชาธิปไตยในโรงเรียนแบบร่วมมือ/การจัดกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม และลงสู่การปฏิบัติการ โดยมีวิทยากรบรรยายและให้คำแนะนำ

สุดท้ายเขียนรายงานผลการวิจัยเพื่อการพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) และแบบโครงงาน (Project-based Learning) เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

3. นิเทศการจัดกิจกรรม เพื่อติดตามความก้าวหน้าเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือและแบบโครงงานเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และองค์การบริหารร่วมจังหวัดขอนแก่น

สรุปผลการพัฒนาโรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์และโรงเรียนเมืองพลวิทยาคม ดังนี้

กรณีศึกษาโรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์

ชื่อโครงการ ธนาकरขยะรีไซเคิลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม และสร้างเสริมจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตยในโรงเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ

ชื่อกลุ่ม Green World

1. หลักการและเหตุผล

ขยะเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกประเทศต้องเร่งดำเนินการป้องกันแก้ไข เนื่องจากขยะมูลฝอยทั้งจากครัวเรือนและโรงงานอุตสาหกรรมมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้มีปริมาณขยะตกค้างและสะสม ในแต่ละวันจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่ที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น และโรงเรียน ขยะมูลฝอยยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม เนื่องจากขยะมูลฝอยเป็นแหล่งอาหารและแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงนำโรคร้ายชนิด อีกทั้งยังก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นบ้านเมืองสกปรก เป็นที่รังเกียจของผู้พบเห็น โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ได้แสวงหาความร่วมมือกับโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการจัดการขยะและนำหลัก 3Rs คือ REDUCE (การลดการใช้) REUSE (การใช้ซ้ำ) และ RECYCLE (การนำมาแปรรูปใหม่) มาใช้ให้เกิดประโยชน์ก็จะสามารถ ช่วยลดปริมาณขยะได้วิธีการดังกล่าวจะเป็นทางออกที่ดีในสถานะปัจจุบันที่จะสามารถกำจัดขยะได้อย่างครบวงจร และยังได้รับผลประโยชน์จากการกำจัดขยะนี้อีกมากมาย อาทิ การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่จากกระบวนการกำจัดและผลิต การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่ชุมชน การสร้างรายได้เสริม การสร้างความสามัคคี และความริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่เยาวชน

หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สัมพันธ์กับโครงการ

ปัจจุบันปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยเป็นปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องต้องเล็งเห็นความสำคัญ และจำ เป็นจะต้องร่วมมือกันแก้ไข เพราะปัญหา ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น เพราะเป็นผลสืบเนื่องมาจากความเจริญทั้งด้าน เศรษฐกิจ และสังคมอย่างต่อเนื่อง มีการนำผลผลิตทางเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในชีวิตประจำวัน และมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้นทำ ให้มีวัสดุเหลือใช้ และปริมาณขยะมูลฝอย ที่มากขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่วิธีการและสถานที่ในการกำจัดขยะมูลฝอยส่วนใหญ่ ยังไม่ถูกหลักสุขาภิบาล และประสิทธิภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดเก็บขยะ มูลฝอยแต่ละวัน ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ นอกจากนั้นความตระหนัก และจิตสำนึกในการ ทิ้งขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชน ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

ผลกระทบที่ตามมาต่อสภาพแวดล้อมในสังคม เช่น ความสกปรกของขยะมูลฝอยที่เน่าเสีย และส่งกลิ่นเหม็น เป็นแหล่งเพาะพันธุ์และแพร่กระจายของสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค การปนเปื้อนของ น้ำที่ชะล้าง ขยะมูลฝอยต่อ แหล่งน้ำผิวดิน และน้ำใต้ดิน ผลกระทบเหล่านี้ก่อให้เกิดความเดือดร้อน รำคาญ และเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงด้วย

โครงการธนาคารขยะรีไซเคิลเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการขยะมูลฝอยและส่งเสริมการคัดแยก ขยะมูลฝอยโดยมีวัตถุประสงค์ในการปลูกจิตสำนึกให้กับเยาวชน และประชาชนในชุมชนต่อการจัดการขยะมูล ฝอยและการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชน และนำผลพลอยได้จากการจัดตั้งธนาคารขยะรีไซเคิลเป็นกองทุน สนับสนุนโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อเป็นแรงผลักดันและส่งเสริมการจัดการปัญหาอื่น ๆ นอกจากการจัดทำโครงการธนาคารขยะรีไซเคิลจะสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชนและสังคมใน อนาคตแล้ว ยังเป็นการคัดแยกขยะมูลฝอยให้กลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการ จัดการมูลฝอยในเรื่องการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย รวมถึงสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกมูลฝอยที่ถูกต้องและเหมาะสม
- 2) เพื่อให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีในการคัดแยกขยะมูลฝอยสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก และ รักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน
- 3) เพื่อเป็นการช่วยลดปริมาณขยะ และส่งเสริมความรู้ในการใช้หลัก 3Rs ในการจัดการมูลฝอย
- 4) เพื่อเกิดการริเริ่มการจัดตั้งธนาคารขยะรีไซเคิลในโรงเรียน
- 5) เพื่อสร้างความมีระเบียบวินัยและมีคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

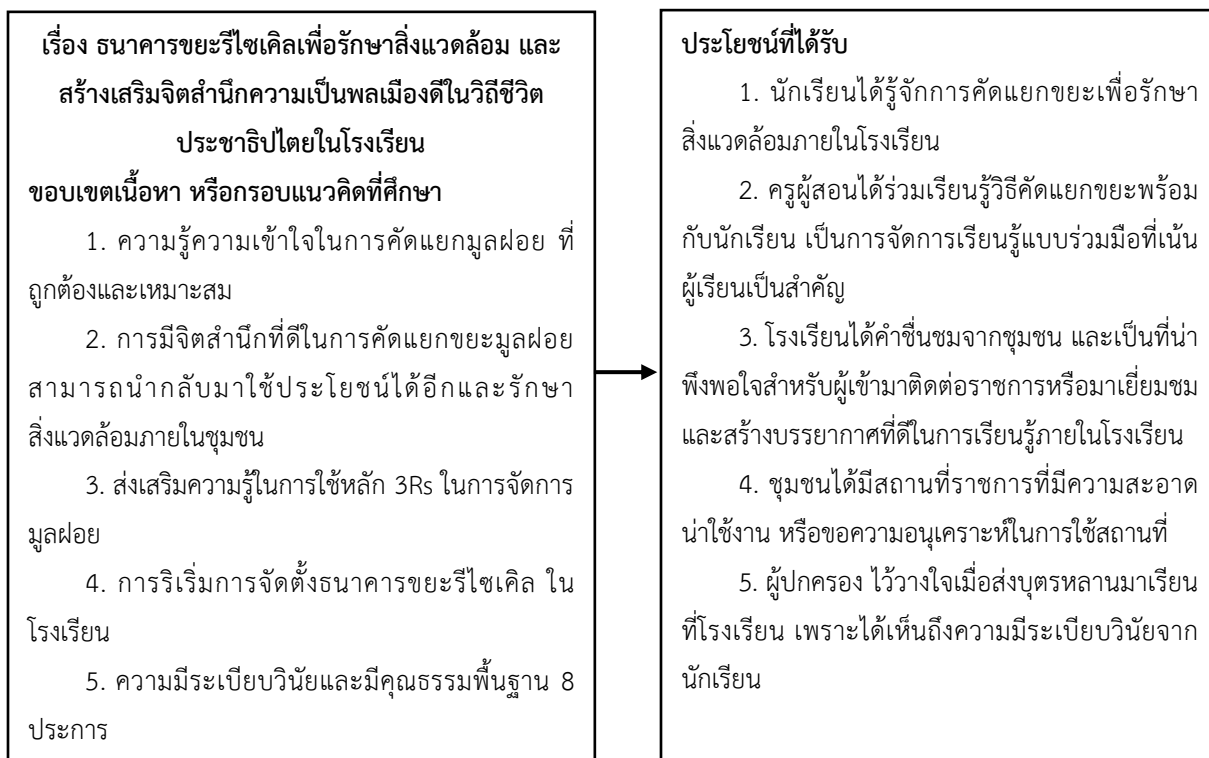
3. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 336 คน ครูและบุคลากร โรงเรียนโคกสิทธาสรรค์ จำนวน 32 คน

4. ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ 1 เดือน มีนาคม ถึง วันที่ 1 เดือน พฤษภาคม 2564

5. กรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีดำเนินโครงการ ธนาการขยะรีไซเคิลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม และสร้างเสริมจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตยในโรงเรียน

แบ่งเป็นระยะดำเนินการ ดังนี้

ระยะที่ 1 ร่วมกันวางแผนงานโครงการ/การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

- 1) ผู้จัดการธนาการ รับผิดชอบดำเนินงาน ในภาพรวมของธนาการ
- 2) เจ้าหน้าที่จัดบันทึก รับผิดชอบการจัดบันทึกรายละเอียด เกี่ยวกับสมาชิก ได้แก่ ชื่อ - นามสกุล เลขที่ ประเภท และปริมาณวัสดุรีไซเคิล เพื่อส่งต่อให้เจ้าหน้าที่
- 3) เจ้าหน้าที่คัดแยก รับผิดชอบการคัดแยกขยะ และชั่งน้ำหนักเพื่อจัดเก็บในสถานที่เก็บ
- 4) เจ้าหน้าที่ควบคุมการเงิน รับผิดชอบควบคุมการเงินของธนาการขยะ รายรับ รายจ่าย การเบิกเงิน เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรม การเบิกจ่ายเงินของสมาชิกธนาการขยะ ให้สามารถตรวจสอบได้
- 5) เจ้าหน้าที่ควบคุมการซื้อขาย รับผิดชอบข้อมูลการซื้อขาย ราคาสินค้าในท้องตลาด การปรับเปลี่ยนราคานำสินค้าไปขายประสานร้านรับซื้อของเก่า และแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อซื้อของรางวัล นำมามอบให้กับนักเรียนที่นำขยะมาฝากจำนวนมากที่สุด
- 6) ครูที่ปรึกษากิจกรรม รับผิดชอบการดำเนินงานของธนาการขยะ การประสานร้านรับซื้อของเก่า และดูแลเกี่ยวกับการเงินของโครงการ พร้อมทั้งดูแลเอกสารการเบิกจ่ายเงิน และสามารถตรวจสอบได้

- **ผลผลิต** กำไรจากการนำขยะไปขายให้แก่ร้านรับซื้อของเก่า
- **ผลลัพธ์**

- 1) นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการขยะโดยสามารถดำเนินกิจกรรม การรับซื้อ และ ขายตามแผนงานที่วางไว้
- 2) นักเรียน ครู และผู้ปกครองในชุมชน รู้จักพัฒนาตนเองตามศักยภาพโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต
- 3) นักเรียน ครู และผู้ปกครองในชุมชน รู้จักพัฒนาตนเองตามศักยภาพโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต
- 4) สิ่งแวดล้อมดี ชุมชนสะอาด ปลอดภัยตลอด ประชาชนมีสุขภาพดี

ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการขยะโดยสามารถดำเนินกิจกรรมการรับซื้อ และขายตามแผนงานที่วางไว้
- 2) นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาในการทำงานนักเรียนสามารถดำเนินงานได้จนประสบความสำเร็จตามโครงการ
- 3) โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์มีธนาคารขยะที่เต็มรูปแบบ โดยมีนักเรียน ครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือและสนับสนุนเข้าร่วมกิจกรรมทำให้โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์สามารถบริหารจัดการขยะได้อย่างมีระบบการจัดการโดยใช้ธนาคารขยะรีไซเคิลซึ่งจะสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกทุกคนและยังช่วยให้โรงเรียนและชุมชนบ้านหนองหินและหนองไข่น้ำสะอาด
- 4) นักเรียน ครู และผู้ปกครองในชุมชน รู้จักพัฒนาตนเองตามศักยภาพโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต
- 5) ท้องถิ่นไม่ต้องเสียงบประมาณในการกำจัดขยะ
- 6) สิ่งแวดล้อมดี ชุมชนสะอาด ปลอดภัยตลอด ประชาชนมีสุขภาพดี

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

- 1) ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการขยะ ประชาชนส่วนใหญ่มองว่าเป็นหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) ผู้นำชุมชนไม่เห็นความสำคัญของปัญหา
- 3) การดำเนินงานด้านการจัดการขยะต้องอาศัยความอดทน ฝึกฝนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงจะเกิดผลควรดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและควรเป็นนโยบายต่อเนื่องและสำคัญของประเทศ

กรณีศึกษาโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

ชื่อโครงการ การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อวิถีประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21

กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. หลักการและเหตุผล

โลกยุคดิจิทัลสร้างโอกาสและความท้าทายใหม่ ๆ ให้กับพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ไม่ว่าจะเป็นโอกาสด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการเรียนรู้ ซึ่งคนเราใช้อินเทอร์เน็ตราวกับเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต แต่คนจำนวนมากยังขาดทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการใช้ประโยชน์จากโอกาสดังกล่าว ยังไม่รู้วิธีลดผลกระทบจากความเสี่ยงในโลกออนไลน์ รวมถึงขาดความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรับผิดชอบในโลก ยุคดิจิทัล ความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship) คือแนวคิดและแนวปฏิบัติที่สำคัญซึ่งจะช่วยให้พลเมืองเรียนรู้ว่าจะใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล และปกป้องตนเองจากความเสี่ยงต่าง ๆ อย่างไร รวมทั้งรู้จักเคารพสิทธิของตนเองและมีความรับผิดชอบต่อสังคมในโลกสมัยใหม่ ไปจนถึงเข้าใจผลกระทบของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีต่อสังคม และใช้มันเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในเชิงบวก การปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้มีการเกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2475 จึงทำให้ระบบการปกครองของไทยจากสมบูรณาญาสิทธิราชได้กลายมาเป็นระบบประชาธิปไตยในที่สุด ที่ทำให้ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเพศ สัญชาติหรือชนชั้นใดก็ตามได้มีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันนับเป็นการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประเทศไทยในอีกรูปแบบหนึ่ง ทุกคนไม่ว่าจะเป็นชนชั้น หรือเพศใดก็ตามย่อมจะปฏิเสธประชาธิปไตยไม่ได้ เพราะตั้งแต่เราเกิดจนกระทั่งเราเสียชีวิตประชาธิปไตยมีผลมาโดยตลอดตลอดเวลาทุกนาที่ ตั้งแต่รัชกาลที่ 5 (พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) ได้ทรงส่งรัชกาลที่ 6 (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) ไปทรงศึกษาต่อต่างประเทศและทรงกลับมาแล้วจัดตั้งดุสิตธานีขึ้นเพื่อเป็นการทดลองว่าจะเป็นใช้ในรูปแบบใดถึงจะดีที่สุดแต่พระองค์ทรงเห็นว่าประเทศในขนาดนั้นไม่พร้อม ซึ่งพอถึงรัชกาลที่ 7 (พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว) ได้ทรงพระราชทานประชาธิปไตยฉบับแรกของประเทศ ณ จุดนี้เองจึงเป็นจุดเริ่มต้นของประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นซึ่งทางผู้จัดทำโครงการได้เห็นถึงความสำคัญของประชาธิปไตยจึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นเพื่อพัฒนาสื่อดิจิทัลและเผยแพร่ความรู้ด้านประชาธิปไตยของประเทศไทยถึงประวัติความเป็นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันให้นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม รวมไปถึงบุคคลอื่น ๆ ที่สนใจได้รับรู้ เพื่อเป็นการตระหนักถึงความสำคัญของระบบประชาธิปไตยที่คนส่วนใหญ่มักจะลืมนึกถึง ให้เข้าใจระบบการปกครองนี้อย่างถูกต้อง อันจะเป็นการทำให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองทุกคนในประเทศอยู่กันอย่างสงบและมีความสุข

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาสื่อดิจิทัล เรื่อง วิถีประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21 ขึ้น
2. เพื่อใช้เป็นสื่อในการศึกษา ให้กับผู้ที่สนใจเรื่อง วิถีประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล เรื่อง วิถีประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21

3. ขอบเขตที่จะดำเนินการ

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 34 คน โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

3.2 ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ 8 เดือน เมษายน ถึง วันที่ 13 เดือน พฤษภาคม 2564

4. ประโยชน์ที่ได้รับ

4.1 นักเรียน ได้รับความรู้จากการเรียนการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล เรื่อง วิถีประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21

4.2 ครูผู้สอน ได้สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบสื่อดิจิทัลที่สามารถวัดความรู้ความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยของนักเรียนเพื่อนำไปปรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอน

4.3 โรงเรียน ได้ันวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย มีแหล่งเรียนรู้ไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเดิมที่มี อยู่

4.4 ชุมชน ได้รับความรู้จากการเรียนการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล เรื่อง วิถีประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเป็นสื่อออนไลน์

4.5 ผู้ปกครอง ได้รับความรู้จากการเรียนการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล เรื่อง วิถีประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเป็นสื่อออนไลน์

5. กรอบแนวคิดในการศึกษา/ขอบเขตเนื้อหา

เรื่อง การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อวิถีประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21
ขอบเขตเนื้อหา หรือกรอบแนวคิดที่ศึกษา กระบวนการพัฒนา 5
ขั้นตอน

(ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. 2548 : 161-166) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ (Analyze)

ขั้นที่ 2 การออกแบบ (Design)

ขั้นที่ 3 การพัฒนาบทเรียน (Develop)

ขั้นที่ 4 การนำไปใช้/ทดลองใช้ (Implement)

ขั้นที่ 5 การประเมินและปรับปรุงแก้ไข (Evaluate and
Revise)

ประโยชน์ที่ได้รับ (สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์)

1. สื่อดิจิทัลเรื่องวิถีประชาธิปไตยใน
ศตวรรษที่ 21

2. ความพึงพอใจที่มีต่อสื่อดิจิทัลเรื่อง
วิถีประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้สื่อดิจิทัลเรื่องวิถีประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21
2. นักเรียนที่จัดทำโครงงานได้รับความรู้และพัฒนาทักษะในการสร้างสื่อออนไลน์
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 และบุคคลอื่นที่สามารถเข้าถึงสื่อนี้ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตย และสามารถวัดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้จากการทำแบบทดสอบออนไลน์

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. หากไม่สามารถดำเนินการบนเครือข่ายได้ นำสื่อที่ใช้ในการเรียนทำการติดตั้งไว้ที่เครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องในห้องเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเข้าใช้ได้ โดยไม่ต้องเรียนผ่านทางเครือข่าย
2. ในส่วนของกระดานถามตอบซึ่งไม่สามารถดำเนินการได้ ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนแนวทาง เช่น ให้ผู้เรียนเขียนลงในกระดาษคำตอบแล้วติดไว้ที่บอร์ดแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาสื่อดิจิทัลในเรื่องอื่นๆ ที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการเรียนรู้ตามทักษะศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนต่อไป
2. ควรจะศึกษาถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน เช่น ความวิตกกังวล ความคงทนในการเรียน เจตคติในเรื่องต่างๆของนักเรียน
3. ควรมีการพัฒนาเว็บไซต์ให้ครบทุกเรื่องเกี่ยวกับประชาธิปไตย เพื่อให้ได้เนื้อหาบทเรียนให้ครบสมบูรณ์

บทสรุป

สรุปผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ กิจกรรมและผลลัพธ์ต่อเนื่องจากการดำเนินโครงการ มีดังต่อไปนี้

1. สถาบัน/คณะวิทยากรได้คู่มือการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นและองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. ครูผู้สอนได้แผนจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นและองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
3. ได้นวัตกรรมรูปแบบวิธีจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตย แต่ละกลุ่มสาระรายวิชาของครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

4. สถานศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียนรายงานผลการวิจัยการพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวิธีสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยบูรณาการร่วมกับวิธีการสอน เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

5. นักเรียนได้โครงการ นวัตกรรมที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย โรงเรียนละ 1-2 โครงการ/นวัตกรรม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จรรยาพร มาติลกโกวิท และคณะ. (2553). *รายงานการวิจัย เรื่อง การจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชกิจจานุเบกษา. (2550). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

วิสุทธิ โพธิแท่น. (2554). *ประชาธิปไตย: แนวคิดและตัวแบบประชาธิปไตยในอุดมคติ*. กรุงเทพฯ: ธรรมศาสตร์.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สพฐ. (2559). *แนวทางจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 “21st Century Skills”*. สืบค้น 10 พฤษภาคม 2564, จาก https://webs.rmutl.ac.th/assets/upload/files/2016/09/20160908101755_51855.pdf/

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *สมานักเรียนหลักการและแนวทางการดำเนินงาน (ฉบับปรับปรุง) (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตยผ่านกิจกรรมค่าย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สถาบันพระปกเกล้า. (2544). *แผนพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย ในหลักสูตรการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับผู้บริหารระดับสูง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุภาพร ชัยฤกษ์. (2552). *การเสริมสร้างประชาธิปไตย: ศักยภาพการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประชาธิปไตยสำหรับครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6*. กรุงเทพฯ: สหทัยลือกและการพิมพ์.

Bandura, A. (1997). *Social Learning Theory*. New Jersey: Englewood Cliffs.

Meyers, A. W., & Craighead, W. E. (1984). *Cognitive Behavior Therapy with Children*. New York: Plenum.

Reeder, W. (1971). *Patial Theories from Thed 25 year Reasearch Programe on Directive Factor in Believer and Social Action*. New York: Mcgraw hill.

แนวทางการดำเนินงานการพัฒนาารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการชุมชน แห่งการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (E-PLC)

THE GUIDELINES FOR DEVELOPING ON PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY ON ETHICS WITH ICT SYSTEM (E-PLC)

กุลลพ ปุริสาร^{1*}, อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์², กุสุมา ดำรงชัย³
Kularb Purisarn^{1*}, Artit Chatchaipolrut², Kusuma Damrongchai³

^{1,2} คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

^{1,2} Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars

³ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

³ Faculty of Business Administration, College of Asian Scholars

*Corresponding author, E-mail: kularb@cas.ac.th

บทคัดย่อ

บทความทางวิชาการ เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ 1) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Professional Learning Community (PLC) 2) จรรยาบรรณวิชาชีพครู มาตรฐานการปฏิบัติตน 5 ด้าน คือ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม 3) กระบวนการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูผ่านระบบ E-PLC และ 4) บทสรุป แนวทางการพัฒนารูปแบบ E-PLC : กรณีศึกษาวิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย โดยมีวงรอบปฏิบัติ 3 วงรอบ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การสนทนาเกี่ยวกับการวางแผนจัดการเรียนรู้ (Planning Conversation) ระยะที่ 2 การสังเกตและการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ (Coaching Observation and Data Gathering) และ ระยะที่ 3 สรุปรายงานผลการดำเนินงาน PLC

คำสำคัญ: การดำเนินงานส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพครู

ABSTRACT

This academic paper aimed to present: 1) concepts and theories about Professional Learning Community (PLC) 2) a teacher's professional ethics and 5 standards of conduct: the code of conduct towards oneself, professional code of conduct, code of conduct for

clients, code of conduct towards professional entrepreneurs, and code of conduct for society. 3) the process of developing ethics of teachers through the E-PLC and 4) conclusion and guidelines for the development of the E-PLC model: a case study of the College of Asian Scholars. There were 3 practice cycles divided into 3 phases as follows: phase 1, a discussion on Planning Conversation, phase 2, Coaching Observation and Data Gathering and phase 3, PLC Performance Report Summary.

Keywords: Ethics in Professional Learning Community: E-PLC, Professional Learning Community, teacher's professional ethics, ICT

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 258 ได้ให้ความสำคัญแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ข้อ จ. ด้านการศึกษา (3) ว่า “ให้มีกลไกและระบบการผลิตคัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง...” ครูที่ดีจึงจำเป็นต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นครู จึงจะสามารถอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดีได้ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝัง ส่งเสริมและพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูตั้งแต่กระบวนการผลิต การเข้าสู่วิชาชีพและระหว่างการทำงานประกอบวิชาชีพทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงจะได้ครูดีมีคุณภาพนำศิษย์ไปเป็นคนที่รักของศิษย์ สามารถพัฒนาให้เป็นคนดี เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศชาติ การมีจิตวิญญาณของความเป็นครูจึงสะท้อนถึงการมี “หัวใจเพื่อศิษย์” กล่าวคือการตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี การเสียสละ ทุ่มเท มุ่งมั่นพัฒนางานให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิชาการที่สำคัญด้วยการประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560, น. 79)

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นการรวมตัวกันของกลุ่มบุคคลเพื่อยกระดับวิชาชีพของตนเองด้วยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในวิชาชีพทางการศึกษาจะเป็นกระบวนการสร้างการเรียนรู้จากการรวมตัวกันของครูเพื่อร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาและวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันตรวจสอบและแลกเปลี่ยนผลการปฏิบัติงานที่สะท้อนถึงการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในชั้นเรียน การร่วมเรียนรู้และส่งเสริมให้เกิดการสร้างการเปลี่ยนแปลงของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การวิพากษ์และสะท้อนผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการสร้างความคาดหวังที่จะยกระดับวิชาชีพที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง

PLC เป็นเครื่องมือในการพัฒนา โดยการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหารและนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร สู่คุณภาพการจัดการ

เรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนด้วยความเชื่อว่าการเรียนรู้ของครูนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน แม้ว่าครูจะมีความแตกต่างกัน เมื่อมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันก็จะสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายได้

การรวมตัวกันเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของบุคลากรทางการศึกษาจะเน้นสถานศึกษาเป็นชุมชนการเรียนรู้ที่ทุกคนรับผิดชอบต่อการพัฒนาผู้เรียนที่ทุกคนจะต้องมีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (Shared values and vision) ร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน (Collective responsibility for students learning) การสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ (Reflective professional inquiry) และการรวมพลัง สร้างความร่วมมือของทุกฝ่าย (Collaboration) กระทรวงศึกษาธิการ มีแนวทางส่งเสริมให้มีการอบรม “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ให้แก่ครูและผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศ

แนวคิดของการอบรม PLC คือ การนำครูมาอยู่ร่วมกัน เกิดการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้กันระหว่างผู้เข้าร่วมอบรม จนกระทั่งเกิดการสะท้อนความคิดในด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นแนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพให้ก้าวหน้าและทันสมัย เพื่อตอบโจทย์เรื่อง แนวทางการดำเนินงานการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (E-PLC) ผู้เขียนในฐานะเป็นคณะกรรมการการดำเนินงานโครงการและเป็นอาจารย์นิเทศก์จึงได้ขอนำเสนอแนวคิดและแนวทางรูปแบบ E-PLC สู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษาสำหรับบทความที่จะนำเสนอตามหัวข้อดังนี้

1. จรรยาบรรณวิชาชีพครู

1.1 “จรรยาบรรณวิชาชีพครู” เป็นกฎแห่งความประพฤติสำหรับสมาชิกวิชาชีพครู ซึ่งองค์กรวิชาชีพครูเป็นผู้กำหนด และสมาชิกในวิชาชีพทุกคนต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด หากมีการละเมิด จะมีการลงโทษตามกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ได้กำหนด อาชีพครูซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูงอาชีพหนึ่ง จึงต้องมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูด้วย ในฐานะครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ต้องมีกิริยามารยาท ที่งดงาม ครูต้องมีจรรยาบรรณและวินัยในตนเอง เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการปฏิบัติตาม ความประพฤติหรือกิริยาอาการที่ผู้ประกอบวิชาชีพครู ควรประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดความดีงามขึ้นแก่ตนเองและวิชาชีพครู โดยมาตรฐานวิชาชีพครูเป็นแนวทางการดำเนินงานการควบคุม และรักษาการประกอบวิชาชีพ โดย “คุรุสภา” ได้กำหนดให้มีการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพ มาตรฐานวิชาชีพครูเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการประกอบวิชาชีพครู โดยผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องนำมาตรฐานวิชาชีพเป็นหลักเกณฑ์ในการประกอบวิชาชีพ คุรุสภาซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาได้กำหนดไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ๒) มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน และ 3) มาตรฐานด้านการปฏิบัติตน

1.2 สำหรับมาตรฐานด้านการปฏิบัติตน ตามจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษา ที่สภาวิชาชีพ (คุรุสภา) กำหนดซึ่งปัจจุบันกำหนดไว้ 5 ด้าน 9 ข้อ ดังนี้

1.) **จรรยาบรรณต่อตนเอง** ข้อที่ 1 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

2.) **จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ** ข้อที่ 2 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

3.) **จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ** ข้อที่ 3 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า ข้อที่ 4 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ ข้อที่ 5 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกายวาจา และจิตใจ ข้อที่ 6 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความผิดที่ขัดต่อความเจริญ ทางกายสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ และข้อที่ 7 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

4.) **จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ** ข้อที่ 8 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และด้านสุดท้าย

5.) **จรรยาบรรณต่อสังคม** ข้อที่ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.3 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ในส่วนของความสำคัญของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ ต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะแห่งอนาคตใหม่ในยุคเทคโนโลยีขั้นสูง การพัฒนาระบบงานเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้เป็นเรื่องสำคัญลำดับต้นๆ ที่หน่วยงานทางการศึกษาต้องเร่งดำเนินการพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์เพื่อการประมวลผลข้อมูลเพื่อเกิดความเชื่อมโยงและคล่องตัวในการบริการ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร และฐานข้อมูล Big Data ซึ่งถูกยกเป็นภารกิจหลักสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร โดยการริเริ่มระบบการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง (CPD) สร้างเครือข่ายผู้ประกอบวิชาชีพให้เข้มแข็ง ส่งเสริมการจัดทำสื่อต้นแบบผ่านระบบออนไลน์เพื่อการเข้าถึงการเรียนรู้จากครูที่มีคุณภาพ ดำเนินการรับรองปริญญาตามมาตรฐานวิชาชีพ การรับรองหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพ และการจัดทำระบบการสะสมคะแนนเพื่อการต่อใบอนุญาต พัฒนาระบบงานบริการที่ตอบสนองความต้องการ ของผู้ประกอบวิชาชีพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการปรับระบบบริการการขึ้นทะเบียนและการต่อใบอนุญาตผ่านระบบดิจิทัล และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ จัดระบบการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาของครูและผู้บริหารสถานศึกษา กำกับดูแล ผู้ประกอบวิชาชีพให้ปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นที่ยอมรับของ

สังคม ส่งเสริมการพัฒนา สมรรถนะของครูด้านภาษาเพื่อการสื่อสารและทักษะการใช้ ICT ยกระดับขีดความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพ สนับสนุนกิจกรรมมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ และการดำเนินงานของสถาบันครูพัฒนาเร่งรัดการปฏิรูปครูสภาให้เป็นองค์กรวิชาชีพที่เข้มแข็ง เชื่อมโยงกับทิศทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปรับปรุงข้อบังคับระเบียบต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสม สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับครูและบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงกันอย่างมีประสิทธิภาพ ปรับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาให้เป็น E-office และใช้ระบบ E-service ในภารกิจของคุรุสภารวมถึงการสร้างระบบฐานข้อมูลครู (big data) เพื่อเชื่อมระบบและข้อมูลกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องด้วยแนวคิดการนำ PLC มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาครูในด้านต่าง ๆ คุรุสภาจึงได้พัฒนา PLC มาใช้ในการส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครู ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะสามารถสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่าง ผู้ประกอบวิชาชีพให้ตระหนักถึงการประพฤติ ผิดจรรยาบรรณได้อย่างกว้างขวาง ครอบคลุมครูในทุกสังกัดและกลุ่มเป้าหมายโดยความร่วมมือของสถาบันการศึกษา ส่งผ่านกิจกรรมด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ สู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Ethics in Professional Learning Community: E-PLC)

1.4 กระบวนการปฏิบัติการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การปฏิบัติการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้กระบวนการดำเนินงาน E-PLC in Action ในระบบออนไลน์ของคุรุสภา โดยบริษัท วิสโดมไวต์ จำกัด เป็นผู้จัดทำแพลตฟอร์มออนไลน์ TrainFlix และสร้างบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู และการจัดรายงานความก้าวหน้าในระบบออนไลน์ มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- 1) เป็นกระบวนการบูรณาการระหว่างกระบวนการผลิตและพัฒนาครู ให้ส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน
- 2) เป็นการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการทำงานอย่างเป็นระบบและประหยัดทรัพยากร
- 3) การปฏิรูปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน
- 4) สร้างสรรค์วัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 5) เป็นกระบวนการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพโดยใช้หลักปฏิสัมพันธ์โดยมีเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือบันทึกอย่างเป็นระบบ

2. กระบวนการพัฒนา จรรยาบรรณวิชาชีพครูผ่านระบบ E-PLC

จากประมวลจรรยาบรรณที่คุรุสภาบังคับใช้เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพพัฒนาสู่กระบวนการส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษาครู และครูประจำการได้มีโอกาสนำประเด็นการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณฯ นำมาบูรณาการกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนและมีกระบวนการพัฒนาการจัดกิจกรรมด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (Professional Learning Community) จะเป็นการสร้าง

ประสบการณ์ที่มีความหมายให้แก่บัณฑิต นักศึกษาครู และครู จากนั้นนำการเรียนรู้ร่วมกันนำเสนอผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นการลดการใช้กระดาษให้น้อยที่สุดและเป็นสร้างทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยระบบปฏิบัติการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูหรือ E - PLC มีหลักการที่นำมาบูรณาการร่วมกันในการดำเนินการ โดยมีลักษณะที่สำคัญ ๕ ประการ ประกอบด้วย การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (Shared values and norms) การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน (Collective focus on students learning) การร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ (Collaboration) การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติและการร่วมเรียนรู้ ณ บริบทจริง (Expert advice and study visit) การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflection dialogue) และใช้การปฏิบัติการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยใช้ Google classroom application ที่มีบริการอยู่ในระบบ Google app for education โดยกระบวนการดังกล่าวดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เตรียมเข้าสู่วิชาชีพทางการศึกษา และผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ เสมือนเป็นการเตรียมความพร้อมสู่การปฏิบัติวิชาชีพอย่างผู้มีจรรยาบรรณ มุ่งเน้นไปสู่การนำไปใช้ปฏิบัติ ในวิถีชีวิตประจำวันได้ เพื่อสร้างประสบการณ์ และมีการบูรณาการหลักจรรยาบรรณวิชาชีพครูสู่การปฏิบัติการสอน โดยยึดการปฏิบัติจริงให้เกิดเป็นตัวอย่างและเกิดเป็นชุมชนการเรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณร่วมกัน ทั้งในชั้นเรียนโดยเป็นการดำเนินการร่วมกันแบบดูแลซึ่งกันและกัน มีครูประจำการเป็นผู้นำและกำกับดูแลเป็นแบบอย่างแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หลักการ E-PLC มีดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2561: 13)

- 1) เป็นกระบวนการบูรณาการระหว่างกระบวนการผลิตครูและกระบวนการพัฒนาครู ให้ส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างกลมกลืน
- 2) เป็นการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการทำงานอย่างเป็นระบบและประหยัดทรัพยากร
- 3) ตอบสนองต่อการปฏิรูปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน
- 4) สร้างสรรค์วัฒนธรรมการทำงานร่วมกันระหว่างครูที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพ กับนิสิต นักศึกษาครูที่กำลังจะเข้าสู่วิชาชีพ
- 5) เป็นกระบวนการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพโดยใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์โดยมีเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือบันทึก ร่องรอยอย่างเป็นวิทยาศาสตร์

คุรุสภาได้สนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุน ยกย่องและผดุงเกียรติผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 9(5) และ (6) ในฐานองค์กรวิชาชีพที่มีระบบและกลไกในการส่งเสริม สนับสนุน เชื่อมโยง การผลิต การคัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล จึงมีการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ(Ethics in Professional Learning

Community: E-PLC) โดย “ครู” เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียนและ
เป็นปัจจัยตัวชี้วัดที่สำคัญที่จะทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีคุณภาพ การส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพบทวนการ
ประพฤติดุติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพจะส่งผลสะท้อนกลับไปยังผู้เรียน ซึ่งจะเป็นการช่วยยกระดับ
ภาพลักษณ์วิชาชีพครูว่ายังเป็นวิชาชีพที่ควรเคารพ ยกย่อง นับถือ นอกจากนี้ นักศึกษาครูที่มีคุณภาพย่อมเป็น
หลักประกันที่มั่นใจได้ว่า ประเทศจะมีคนที่กำลังจะเข้าสู่วิชาชีพครูที่เป็นคุณภาพประกอบด้วย ความรู้
ความสามารถ และจิตวิญญาณความเป็นครูอันจะส่งผลต่อการพัฒนาเยาวชนไทยให้เป็นคนไทยที่มีคุณภาพ

3. สถาบันที่ผลิตครูในยุคไทยแลนด์ 4.00

แนวปฏิบัติงาน แนวคิดการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูที่สำนักงานคุรุสภาดำเนินการในครั้ง
นี้อยู่ บนฐานคิด “การเรียนรู้จากตัวแบบโดยมีครูที่เลี้ยงเป็นแบบอย่างที่ดี” โดยเฉพาะนักศึกษาครูที่ต้อง
ออกไป ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน ซึ่งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตลอดระยะเวลา 1 ปีนั้นนับเป็น
โอกาสดี ที่ครูประจำการที่เป็นครูที่มีประสบการณ์และพร้อมจะเป็น “ครูที่เลี้ยง” ของนักศึกษาฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ หรือแม้กระทั่งครูผู้ช่วยที่กำลังปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษาก็จะได้เรียนรู้จากครู
ต้นแบบหรือครูที่เลี้ยงที่เป็นแบบอย่างของครูที่ดีอีกด้วย นอกจากนั้นยังมี “อาจารย์นิเทศก์” จากวิทยาลัย
บัณฑิตเอเชีย ที่จะต้องเดินทางไปสังเกตการสอนของลูกศิษย์ในห้องเรียนจริงที่โรงเรียน ดังนั้น การทำงาน
ร่วมกันระหว่าง ครูผู้ช่วย ครูที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาครู ผู้บริหารโรงเรียน และคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ ทุกสถาบันควรได้ ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว โดยการนำ
กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาเป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายการ
พัฒนาทั้งทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครูโดยมีการ
เรียนรู้จากครูที่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ที่จะต้องปฏิบัติตนและสะท้อนภาพออกมาให้เห็นเป็นแบบอย่างที่ดี
(Role model) แก่นักศึกษาครูที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพและครูผู้ช่วยที่กำลังปฏิบัติการสอนอยู่ รวมไปถึง
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ **คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์** ควรได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเรื่อง
การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณ
วิชาชีพครูผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู
หลักสูตรศึกษาศาสตร์ 4 ปี และ หลักสูตร 5 ปี

4. บทสรุป จากแนวคิดทฤษฎีสู่การปฏิบัติ

4.1 แนวทางปรับการพัฒนารูปแบบ E-PLC : กรณีศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา
จรรยาบรรณวิชาชีพครูผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพ
ครู วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เป็น การการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร
บัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย โดยมีวงรอบปฏิบัติแบ่งเป็น 3 วงรอบ และมีกิจกรรม ดังนี้

1.) การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.) การประชุมเสวนา

3.) การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

4.) ได้ model รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

4.2 กระบวนการนิเทศแบบร่วมมือโดยใช้การสะท้อนคิดของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ

หมายถึง การนิเทศแบบร่วมมือโดยใช้การสะท้อนคิดของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ เป็นการนิเทศที่ใช้กระบวนการทำงานร่วมกัน อย่างต่อเนื่องของครูและนักการศึกษาในวงจรของการร่วมกันตั้งคำถาม และการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยส่งเสริมให้ครูคิดวิเคราะห์ด้วยหลักการและเหตุผล รวมทั้งการทบทวนและสะท้อนการทำงานของตน (Reflective Practice) เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เกิดความคิดและมุมมอง ใหม่ ๆ และหากวิธีในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น ส่งผลให้ครูสามารถปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อให้ ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ประกอบด้วยการสนทนาเพื่อสะท้อนคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนเป็น 3 ระยะ (Killion & Todnem, 1991) ดังนี้

ระยะที่ 1 การสนทนาเกี่ยวกับการวางแผนจัดการเรียนรู้ (Planning Conversation)

หมายถึง ขั้นตอนที่ผู้นิเทศสนับสนุนให้ครูได้ระบุเป้าหมายการเรียนรู้ และอธิบายหรือสาธิตเกี่ยวกับสิ่งที่จะสอน โดยผู้นิเทศใช้คำถามเพื่อให้ครูได้ไตร่ตรองเกี่ยวกับการสอนของตนเองก่อนที่จะนำไปปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน ผู้นิเทศจำเป็นต้องช่วยให้ครูเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับเป้าหมายในการสอนของตนเอง นอกจากนี้ผู้นิเทศก็ต้องส่งเสริมให้ครูได้เห็นความ เชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมการสอน พฤติกรรมของผู้เรียนที่คาดหวัง จุดมุ่งหมายของบทเรียน และผลการเรียนรู้ที่ต้องการการดำเนินการสนทนาเกี่ยวกับการวางแผนจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ โดย การทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ การระบุเนื้อหาสาระและวิธีการที่จะสอน การกำหนดกระบวนการ กิจกรรมและสื่อการเรียนการสอน การกำหนดหลักฐานการเรียนรู้วิธีการวัดและประเมินผล การระบุประเภทของข้อมูลที่จะใช้สำหรับการสะท้อนคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอน และการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ก่อนการนำไปใช้สอนในชั้นเรียน

ระยะที่ 2 การสังเกตและการรวบรวมข้อมูลสำหรับการนิเทศ (Coaching Observation and Data Gathering) หมายถึง การสังเกตและการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการนิเทศเป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศทำการสังเกตการสอนในชั้นเรียนของครูและรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ครูนำไปใช้ในการสะท้อนคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนของตนเอง ข้อมูลสำหรับการนิเทศ จะต้องเป็นข้อมูลที่ใช้สำหรับการแลกเปลี่ยนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทักษะ ที่ต้องการ และเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานการนิเทศ 2 วิธี ดังนี้

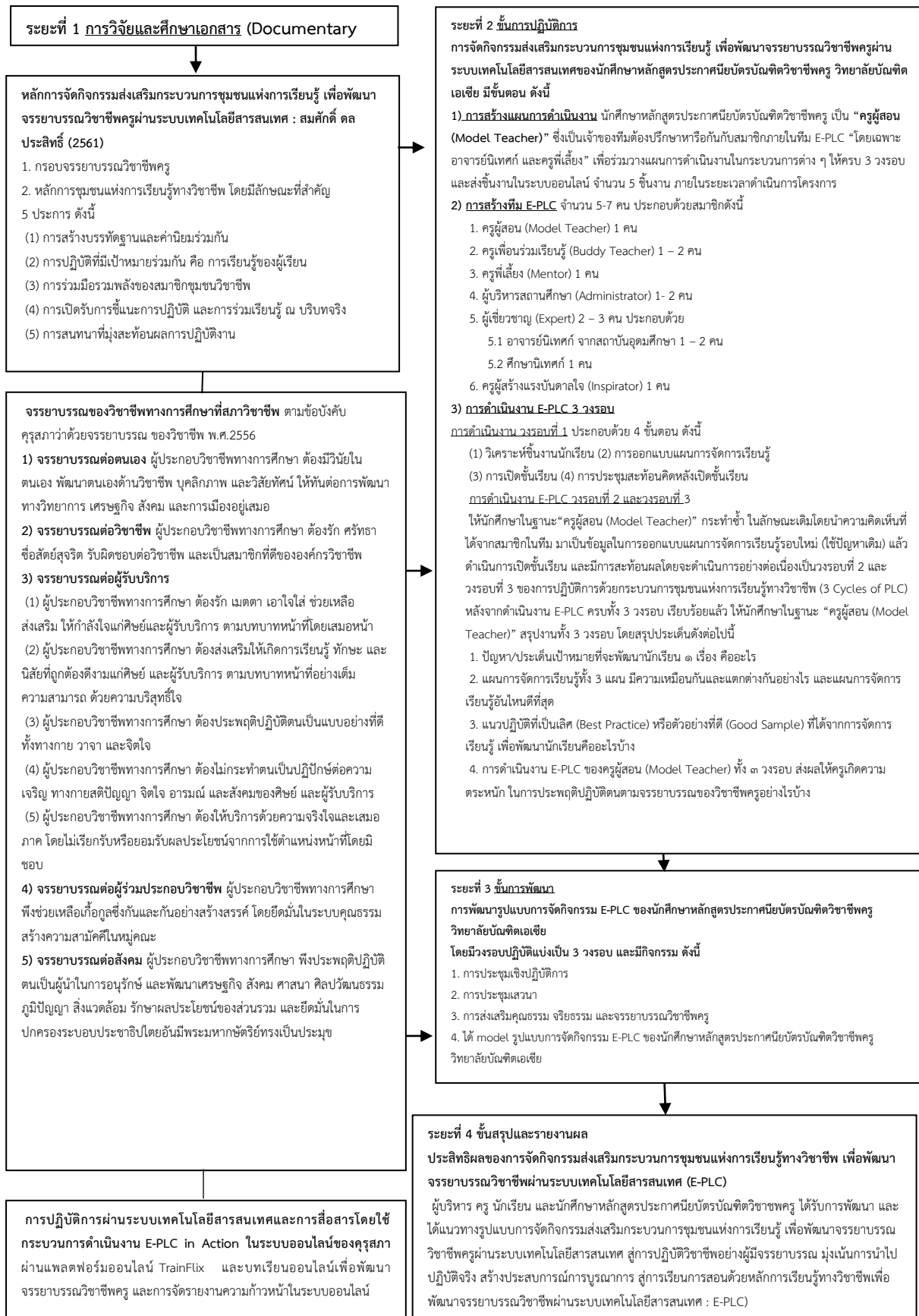
1. การบันทึกวาจาของครูและผู้เรียนตามที่ต้องการ (Selective Verbatim) หมายถึง ครูและ ผู้นิเทศตกลงร่วมกันก่อนว่า ครูต้องการข้อมูลเกี่ยวกับคำพูดของครูและผู้เรียนในเรื่องใดบ้าง และเทคนิคนี้จะมี ประโยชน์อย่างยิ่งในกรณีที่ครูต้องการทบทวน ไตร่ตรองเกี่ยวกับการใช้คำถามของตนเอง ระดับการคิดของ ผู้เรียน หรือสังเกตปริมาณการพูดของครูในชั้นเรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด

2. การบันทึกเสียงหรือบันทึกวีดิทัศน์ (Audio or Video Recording) หมายถึง การบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดในชั้นเรียน การบันทึกเหตุการณ์บางส่วน หรือบันทึกเฉพาะประเด็นที่ครูต้องการทราบหรือสนใจเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนของตน เช่น การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน พฤติกรรมของผู้เรียน

3. การสนทนาเพื่อสะท้อนคิด (Reflecting Conversation) หมายถึง การสะท้อนคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ปฏิบัติไปแล้วและเป็นการเริ่มการ สนทนาเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับครั้งต่อไป ผู้นิเทศก์สนับสนุนให้การสนทนามีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย และจัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากการสังเกตเพื่อให้ครูนำมาใช้ในการวิเคราะห์และเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติการสอนของตนเองในการสนทนาเพื่อสะท้อนคิด ใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ครู ได้ไตร่ตรองเกี่ยวกับการสอนของตน ให้ครูทบทวนและทำความเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น วิเคราะห์สาเหตุของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และพิจารณาว่าจะนำข้อมูลที่สังเกตได้ไปใช้อย่างไร และสนับสนุนให้ครูใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ครูได้สะท้อนคิดเกี่ยวกับการสอนของตนเอง ให้ครูสรุปและสะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้น ขณะสอน บอกวิธีการประเมินผล เปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่วางแผนไว้ ระบุผลกระทบของพฤติกรรมการสอนที่มีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน บอกสิ่งที่จะนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ระยะที่ 3 สรุปรายงานผลการดำเนินงาน PLC หมายถึง การสรุปรายงานผลการดำเนินงาน PLC และร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4.3 กรอบแนวคิด

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ข้อค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า แนวทางการดำเนินงานการพัฒนา รูปแบบการ จัดกิจกรรม ส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (E-PLC) นำไปสู่ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบนี้ไปใช้ คือโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็น ตัวขับเคลื่อน ในการพัฒนา ควรเริ่มต้นจากการรวมตัวกันของครูเป็นทีมเล็ก ๆ เช่น ตามสาระวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนในทีม มีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างทั่วถึง ควรมีการแลกเปลี่ยนบทบาทในทีม เช่น ผู้อำนวยการ ศึกษานิเทศก์ สลับเปลี่ยนกันไปให้สมาชิกทุกคนในทีมได้มีโอกาสทำงานในบทบาทต่าง ๆ เพื่อเพิ่มทักษะ ความสามารถของสมาชิกในทีม รวมถึงการผลัดเปลี่ยนในการเป็นผู้นำ เพื่อฝึกสมาชิกทุกคนในทีมในการเป็น ผู้นำ ในการพัฒนาต่าง ๆ กำหนดการปฏิบัติกิจกรรมควรให้สมาชิกได้ค้นหาตนเองทั้งประสบการณ์ที่ผ่านมาและ ความต้องการในการพัฒนาโดยใช้กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง อาจทำในรูปแบบของ การศึกษาดูงาน การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

2. แนวทางในการดำเนินงานการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (E-PLC) ทำได้โดยสรุปผล/ร่วมวิพากษ์ และปรับปรุงแผนการสอนเฉพาะบุคคลเป็นประจำจะทำให้เกิดผลดีต่อพัฒนาการของเยาวชน

เอกสารอ้างอิง

- ข้อบังคับคุรุสภา (2556). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130, 4 ตุลาคม 2556. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2564, จาก <https://www.ksp.or.th/ksp2018/2018/11/1811/>
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. (2558). *ความหมายของครู*. สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2562, จาก <https://sites.google.com/site/krutubtib/khru/khwam-hmaykhxng-kha-wa-khru>
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2564). *ประกาศสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เรื่อง ขอรับเงินสนับสนุนกิจกรรม ส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ (Ethics in Professional Learning Community : E-PLC) ประจำปี 2564*. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2564, จาก <https://www.ksp.or.th/ksp2018/2020/12/25800/>
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2561). *ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณของวิชาชีพผ่าน ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Ethics in Professional Learning Community: E-PLC) ในการประชุมทาง วิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2561 เรื่อง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: พลัฒ์ครูขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำของสทศ. ลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2561). แผนปฏิบัติงาน 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564). สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2564,
จาก <https://www.ksp.or.th/ksp2018/actionplan/page/2/>

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2550). พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: สกสค. ลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนัก
การพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

Killion, J., & Todnem, G. (1991). A Process for Personal Theory Building. *Educational Leadership*, 48(7), 14-16.